

UMOWA nr SA.271.....2021

Zawarta w dniu 2021 r. w Drygalech

ZAMAWIAJĄCY:

Skarb Państwa - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Drygały z siedzibą w Drygalech ul. Grunwaldzka 22, poczta 12-230 Biała Piska, NIP 849-000-45-05, REGON 790011300 reprezentowane przez
Pana Andrzeja Czerepko - Nadleśniczego

i

WYKONAWCA:

..... /, zam., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą „.....” z siedzibą w, zgodnie z zaświadczeniem (wydrukiem) z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej, który stanowi załącznik do niniejszej umowy reprezentowany przez:
Pana - Właściciela ,

w wyniku przeprowadzenia stosownego postępowania na podstawie ogłoszenia o przetargu z dnia r. w toku którego ofertę z dnia r. złożył Wykonawca, wskazani powyżej, zwani dalej Stronami lub z osobną Stroną, zawierają niniejszą umowę (zwaną dalej umową) postanawiając, co następuje:

I. Postanowienia ogólne:

§ 1

1. Dla potrzeb interpretacji postanowień Umowy, Strony ustalają znaczenie następujących pojęć:
 - 1). **wynagrodzenie ofertowe brutto** – wstępne wynagrodzenie kosztorysowe w wysokości brutto podane przez Wykonawcę w ofercie z uwzględnieniem podatków, opłat i innych obciążeń publicznoprawnych, za wykonanie przedmiotu Umowy, ustalone w oparciu o przekazaną przez Zamawiającego dokumentację projektową w szczególności o przedmiar robót,
 - 2). **dokumentacja projektowa** – zbiór dokumentów służących do opisu i realizacji przedmiotu Umowy, obejmujący w szczególności:
 - a). Projekt budowlany Rozbudowy budynku socjalno-bytowego na Szkółce Leśnej Piaszki, dz. nr 790, obręb Nitki,
 - b). przedmiar robót (przedmiar ma walor pomocniczy i poglądowy względem projektu wskazanego w ppkt a). Przedmiar przedstawia jedynie roboty budowlane bez innych czynności z zakresu przedmiotu umowy. Wykonawca ma obowiązek wykonać wszystkie roboty budowlane oraz wykonać inne czynności niezbędne do zrealizowania przedmiotu umowy, a nie tylko te wskazane w przedmiarze robót.
 - c). specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych,
 - d). pozwolenie na budowę z dnia 27 października 2020 r. wraz z załącznikami,
 - e).
 - 3). **Dziennik budowy** – dokument w rozumieniu ustawy Prawo Budowlane oraz aktów wykonawczych do tej ustawy, przeznaczony do rejestracji w formie wpisów przebiegu części lub całości robót budowlanych, stanowiących przedmiot Umowy oraz wszelkich innych zdarzeń i okoliczności, zachodzących w toku ich wykonywania i mających znaczenie przy ocenie technicznej prawidłowości realizacji przedmiotu Umowy. Jeśli zgodnie z przepisami ustawy Prawo budowlane prowadzenie urzędowego dziennika budowy nie jest wymagane pojęciem tym oznaczane będzie inne urządzenie bądź dokument wprowadzony przez Zamawiającego celem ewidencjonowania przebiegu robót budowlanych oraz zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku wykonywania robót (np. dziennik budowy wewnętrzny). Do prowadzenia tego urządzenia bądź dokumentu stosuje się odpowiednio zasady przewidziane dla urzędowego dziennika budowy,

- 4). **Inspektor nadzoru inwestorskiego** - osoba pisemnie ustanowiona przez Zamawiającego, jako jego przedstawiciel, będąca uczestnikiem procesu budowlanego w rozumieniu Prawa Budowlanego lub (jeśli ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego w rozumieniu Prawa Budowlanego nie jest wymagane) osoba upoważniona przez Zamawiającego do sprawdzania jakości wykonanych robót, potwierdzania ich wykonywania oraz kontrolowania rozliczeń wykonanych robót;
- 5). **Kierownik budowy** – osoba fizyczna, posiadająca odpowiednie kwalifikacje do kierowania budową, wskazana i upoważniona przez Wykonawcę, zaakceptowana przez Zamawiającego i zgłoszona przez Zamawiającego do państwowego nadzoru budowlanego, zgodnie z przepisami Prawa Budowlanego. W przypadku braku obowiązku ustanowienia kierownika budowy w rozumieniu Prawa Budowlanego osoba fizyczna, posiadająca odpowiednie kwalifikacje do kierowania budową lub robotami, wskazana i upoważniona przez Wykonawcę, do której obowiązków należy w szczególności:
 - a). przejście od Zamawiającego i odpowiednie zabezpieczenie terenu budowy,
 - b). prowadzenie dokumentacji budowy;
 - c). zapewnienie geodezyjnego wytyczenia obiektu oraz zorganizowanie budowy i kierowanie budową obiektu budowlanego w sposób zgodny z dokumentacją projektową oraz przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy;
 - d). koordynowanie realizacji robót budowlanych w sposób zgodny z umową i zapobiegający zagrożeniom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
 - e). podejmowanie niezbędnych działań uniemożliwiających wstęp na budowę osobom nieupoważnionym;
 - f). wstrzymanie robót budowlanych w przypadku stwierdzenia możliwości powstania zagrożenia oraz bezzwłoczne zawiadomienie o tym właściwego organu;
 - g). realizacja zaleceń wpisanych do dziennika budowy,
 - h). zgłaszanie zamawiającemu do sprawdzenia lub odbioru wykonanych robót ulegających zakryciu bądź zanikających oraz zapewnienie dokonania wymaganych przepisami lub ustalonych w umowie prób i sprawdzeń instalacji, urządzeń technicznych i przewodów kominowych przed zgłoszeniem obiektu budowlanego do odbioru;
 - i). przygotowanie dokumentacji powykonawczej obiektu budowlanego;
 - j). zgłoszenie obiektu budowlanego do odbioru odpowiednim wpisem do dziennika budowy oraz uczestniczenie w czynnościach odbioru i zapewnienie usunięcia stwierdzonych wad,
- 6). **Konsorcjum** – Wykonawcy podejmujący się wspólnie wykonania przedmiotu Umowy, których wzajemne relacje reguluje umowa konsorcjum lub inna umowa o podobnym charakterze, w szczególności umowa o współpracy,
- 7). **Kosztorys ofertowy** - kosztorys sporządzony przez Wykonawcę w szczególności na podstawie dostarczonej przez Zamawiającego dokumentacji projektowej, wyceniony przez Wykonawcę w formie iloczynu ilości robót i kosztu jednostkowego, stanowiący załącznik do umowy. Kosztorys ten ma charakter poglądowy i pomocniczy w celu rozliczenia wynagrodzenia należnego Wykonawcy.
- 8). **Materiały** – surowce i inne wyroby budowlane, które mają być wykorzystane przy wykonywaniu robót, w standardzie określonym w Dokumentacji projektowej, a w przypadku braku stosownych wytycznych co do standardu, zgodnym z przeznaczeniem i rodzajem robót, do których wykonania mają zostać zastosowane,
- 9). **Nadzór autorski** - zespół czynności polegających na stwierdzaniu w toku wykonywania robót budowlanych zgodności realizacji z dokumentacją projektową oraz uzgadnianiu możliwości wprowadzania rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w projekcie budowlanym,
- 10). **Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu** - odbiór polegający na ocenie ilości i jakości wykonanych robót, które w dalszym procesie wykonywania robót nie wystąpią lub ulegają zakryciu,
- 11). **Odbiór końcowy** - odbiór polegający na ocenie wykonania całego przedmiotu Umowy,
- 12). **Odbiór ostateczny** – odbiór po upływie okresu gwarancji jakości lub rękojmi, w zależności od tego, który okres jest dłuższy, mający na celu stwierdzenie nie wystąpienia wad lub usunięcia wad stwierdzonych w okresie rękojmi lub gwarancji,
- 13). **Odbiór gwarancyjny** – kontrola skuteczności usunięcia przez Wykonawcę ujawnionych wad przedmiotu umowy,

- 14). **Oferta** - pisemne oświadczenie złożone przez Wykonawcę w przedmiocie wykonania przedmiotu umowy w tym robót budowlanych stanowiących jego część, zgodnie z postanowieniami zaproszenia do składania ofert i dokumentacji projektowej, złożone Zamawiającemu w ramach postępowania prowadzącego do zawarcia Umowy,
- 15). **Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca** - osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, posiadająca zdolność prawną, która została zgłoszona do wykonania części lub całości robót budowlanych służących realizacji przez Wykonawcę przedmiotu Umowy, a co do której Zamawiający nie złożył sprzeciwu wobec wykonywania tych robót przez podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę,
- 16). **Program naprawczy** – opracowany przez Wykonawcę i uzgodniony z Zamawiającym plan działań mający na celu nadrobienie opóźnień powstałych wskutek okoliczności za które ponosi odpowiedzialności Wykonawca i dotrzymanie Terminu zakończenia robót, obejmujący w szczególności:
 - a). propozycje nowych terminów realizacji poszczególnych etapów robót, których termin wykonania już upłynął, a które nie zostały jeszcze zrealizowane, lub których termin wykonania jest zagrożony względem Harmonogramu rzeczowo-finansowego (jeśli został sporządzony),
 - b). wskazanie konkretnych środków i metod (m. in. reorganizację sposobu wykonywania robót poprzez zwiększenie zaangażowania sprzętu, personelu, Podwykonawców lub zwiększenie zaangażowania zasobów finansowych Wykonawcy), których zastosowanie pozwoli na dotrzymanie terminu realizacji umowy.
- 17). **Protokół konieczności** – dokument określający zakres rzeczowo-finansowy zmian w zakresie robót budowlanych dokonywanych w celu prawidłowej realizacji przedmiotu Umowy, sporządzany w przypadku wystąpienia robót dodatkowych, zamiennych lub potrzeby zaniechania wykonania niektórych robót, w celu prawidłowej realizacji przedmiotu Umowy,
- 18). **Protokół odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu** – dokument potwierdzający odbiór robót w zakresie wykonania przez Wykonawcę zgodnie z Umową robót zanikających lub ulegających zakryciu,
- 19). **Protokół odbioru usunięcia Wad** – dokument potwierdzający odbiór robót w zakresie wykonania usunięcia przez Wykonawcę wad powstałych w okresie rękojmi za wady fizyczne lub gwarancji jakości w robotach budowlanych zrealizowanych na podstawie Umowy,
- 20). **Protokół odbioru końcowego robót** - dokument potwierdzający odbiór wykonanego przez Wykonawcę przedmiotu Umowy,
- 21). **Protokół odbioru ostatecznego robót** – dokument potwierdzający odbiór robót po usunięciu przez Wykonawcę wszystkich Wad ujawnionych w przedmiocie umowy w szczególności w robotach budowlanych zrealizowanych na podstawie Umowy w okresie rękojmi/gwarancji jakości (w zależności od tego, który z podanych okresów jest dłuższy) lub po stwierdzeniu braku wystąpienia wad,
- 22). **Siła wyższa** – wydarzenie lub okoliczność o charakterze nadzwyczajnym, na którą Wykonawca ani Zamawiający nie mają wpływu; wystąpieniu której Wykonawca ani Zamawiający, działając racjonalnie, nie mogli zapobiec przed zawarciem Umowy; której, w przypadku jej wystąpienia, Wykonawca ani Zamawiający, działając racjonalnie, nie mogli uniknąć lub jej przezwyciężyć; oraz która nie może być zasadniczo przypisana Wykonawcy ani Zamawiającemu,
- 23). **Sprzęt** – urządzenia, maszyny, środki transportowe i inne narzędzia potrzebne do zgodnego z Umową wykonania robót budowlanych oraz usunięcia Wad przez Wykonawcę,
- 24). **Teren budowy** - obszar, na którym prowadzone są przez roboty budowlane stanowiące przedmiot Umowy wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia Zaplecza budowy,
- 25). **Termin zakończenia robót** - termin określony w Umowie, do upływu którego Wykonawca zobowiązany jest wykonać przedmiot umowy,
- 26). **Umowa o podwykonawstwo** – umowa w formie pisemnej o charakterze odpłatnym, której przedmiotem są roboty budowlane stanowiące część przedmiotu umowy zawartą między Wykonawcą a innym podmiotem (podwykonawcą), a także między podwykonawcą a dalszym podwykonawcą lub między dalszymi podwykonawcami,

- 27). **Wada** – jawne lub ukryte właściwości tkwiące w przedmiocie umowy lub jego poszczególnych elementach, powodujące ich niezgodność z umową. W szczególności niezgodność z umową wystąpi, jeżeli przedmiot umowy:
- a). nie ma właściwości, które powinien mieć ze względu na cel w umowie oznaczony albo wynikający z okoliczności lub przeznaczenia;
 - b). nie ma właściwości, o których istnieniu Wykonawca zapewnił Zamawiającego, w tym przedstawiając próbkę lub wzór. Na równi z zapewnieniem Wykonawcy traktuje się publiczne zapewnienia producenta rzeczy lub jego przedstawiciela, osoby, która wprowadza rzecz do obrotu w zakresie swojej działalności gospodarczej, oraz osoby, która przez umieszczenie na rzeczy sprzedanej swojej nazwy, znaku towarowego lub innego oznaczenia odróżniającego przedstawia się jako producent;
 - c). nie nadaje się do celu, o którym Zamawiający poinformował Wykonawcę przy zawarciu umowy, a Wykonawca nie zgłosił zastrzeżenia co do takiego jej przeznaczenia;
 - d). została Zamawiającemu wydany w stanie niepełnym,
 - e). przedmiot umowy ma wadę fizyczną także w razie nieprawidłowego jej zamontowania i uruchomienia, jeżeli czynności te zostały wykonane przez Wykonawcę lub osobę trzecią, za którą Wykonawca ponosi odpowiedzialność, albo przez Zamawiającego, który postąpił według instrukcji otrzymanej od Wykonawcy,
 - f). jeżeli nastąpiło obniżenie jakości, estetyki lub inne uszkodzenia w przedmiocie Umowy.
 - g). Za wadę uznaje się również sytuację, w której Wykonawca nie posiada praw autorskich do części lub całości przedmiotu umowy lub jego element nie stanowi własności Wykonawcy albo jeżeli jest obciążony prawem osoby trzeciej, a także jeżeli ograniczenie w korzystaniu lub rozporządzaniu przedmiotem umowy lub jego częścią wynika z decyzji lub orzeczenia właściwego organu,
- 28). **Zaplecze budowy** – część Terenu budowy wraz z jej urządzeniami, przeznaczona na zaplecze socjalno-biurowe Wykonawcy wraz z dostępem do urządzeń infrastruktury technicznej, a także na składowanie przez Wykonawcę materiałów, sprzętu, itp.
2. Ilekroć pojęcie użyte jest w liczbie pojedynczej, dotyczy to również użytego pojęcia w liczbie mnogiej i odwrotnie chyba, że z określonego uregulowania wynika wyraźnie coś innego.
 3. Wszelkie dokumenty dostarczane drugiej Stronie w trakcie realizacji Umowy będą sporządzane w języku polskim.
 4. W przypadku, gdy Umowa przewiduje dokonywanie zatwierdzeń, powiadomień, przekazywanie informacji lub wydawanie poleceń lub zgód, będą one przekazywane na piśmie i dostarczane (przekazywane) osobiście (za pokwitowaniem), wysłane pocztą lub kurierem za potwierdzeniem odbioru pisemnie, w celach informacyjnych mogą te dokumenty być również przesyłane drogą elektroniczną lub faksem na podane przez Strony adresy.
 5. W przypadku przekazania zatwierdzenia, powiadomienia, informacji, wydanego polecenia lub zgody faksem albo drogą elektroniczną otrzymujący potwierdza przekazującemu w terminie 3 dni roboczych pisemnie fakt ich otrzymania.
 6. Wszelkie wpisy do Dziennika budowy mogą być dokonywane przez osoby do tego upoważnione.
 7. Jeżeli umowę wykonuje wspólnie więcej niż jeden wykonawca np. w ramach Konsorcjum ich odpowiedzialność wobec Zamawiającego jest solidarna. Solidarna odpowiedzialności tych wykonawców obejmuje wykonanie Umowy jak i wniesienie zabezpieczenia jej należytego wykonania.
 8. Wykonawcy wchodzący w skład Konsorcjum zobowiązani są do pozostawania w Konsorcjum przez cały czas trwania Umowy, łącznie z okresem gwarancji jakości i rękojmi za Wady. Rozwiązanie Konsorcjum nie stanowi podstawy do zmiany zasad odpowiedzialności wobec Zamawiającego Wykonawców w nim uczestniczących.
 9. Wykonawcy wykonujący wspólnie umowę zobowiązują się do przekazania Zamawiającemu kopii umowy regulującej współpracę podmiotów wchodzących w skład Konsorcjum i jej zmian, w tym zawierającej informacje za wykonanie jakich robót budowlanych w ramach Umowy odpowiada każdy z uczestników Konsorcjum.
 10. Lider Konsorcjum jest upoważniony do podejmowania decyzji, składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu i na rzecz każdego z podmiotów wchodzących w skład Konsorcjum w zakresie wskazanym w pełnomocnictwach potrzebnych do realizacji Umowy i przedłożonych Zamawiającemu. Upoważnienie to może zostać zmienione za zgodą Zamawiającego.

11. W przypadku rozwiązania umowy Konsorcjum przed upływem okresu gwarancji i rękojmi za Wady Zamawiający jest uprawniony do żądania wykonania całości lub części robót wynikających z Umowy od wszystkich, niektórych lub jednego z członków Konsorcjum.

II. Zakres Przedmiotowy Umowy

§ 2

1. Przedmiotem umowy jest wykonanie zadania pod nazwą „**Rozbudowa budynku socjalno-bytowego na Szkółce Leśnej Piaski**”. Zamawiający zamawia, a Wykonawca przyjmuje do wykonania przedmiot umowy w tym roboty budowlane stanowiące przedmiot umowy. Zakres przedmiotu umowy obejmuje w szczególności wykonanie robót budowlanych polegających na:
 - a) Rozbudowie istniejącego budynku socjalno-bytowego o dodatkową powierzchnię użytkową $P_u=13,38$ m² z przeznaczeniem na pom. techniczne oraz łazienkę,
 - b) Budowie zbiornika szczelnego na ścieki o pojemności $V=4,0$ m³ z przyłączeniem do rozbudowywanego budynku,
 - c) Budowie przyłącza wodociągowego od lokalnego ujęcia wody ze studni głębinowej z przyłączeniem do rozbudowywanego budynku,Wraz z niezbędnymi robotami tymczasowymi i towarzyszącymi i wykonaniem geodezyjnego pomiaru powykonawczego.
2. Opis przedmiotu umowy wskazany jest w ogłoszeniu o przetargu, w planach z dokładną lokalizacją urządzeń do budowy oraz Przedmiarze robót i Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót - stanowiących załączniki do umowy.
3. Przedmiot umowy zostanie wykonany zgodnie z umową, dokumentami wskazanymi wcześniej, z zasadami wiedzy technicznej i obowiązującymi w Rzeczypospolitej Polskiej przepisami prawa powszechnie obowiązującego.
4. Należyte wykonanie przedmiotu umowy stwierdzone zostanie przez Zamawiającego przez sporządzenie protokołu odbioru końcowego robót w którym stwierdzenie to zostanie ujęte.
5. Wykonawca w miejscu prowadzenia robót zobowiązany jest do przestrzegania zasad BHP oraz przepisów P-POŻ.
6. Wykonawca zobowiązuje się do realizacji robót zamiennych w stosunku do robót budowlanych opisanych w dokumentacji projektowej, jeżeli ich wykonanie jest konieczne dla realizacji Umowy zgodnie z zasadami wiedzy technicznej lub jeśli zawnioskuje o to Zamawiający (zwane dalej robotami zamiennymi). Decyzja Zamawiającego w tym przedmiocie jest wiążąca dla Wykonawcy. Wykonawca zobowiązuje się do zaniechania wykonania robót objętych pierwotnie przedmiotem umowy, jeśli jest to zgodne z zasadami wiedzy technicznej lub jeżeli zawnioskował o to Zamawiający (zwane dalej robotami zaniechanymi). Decyzja Zamawiającego w tym przedmiocie jest wiążąca dla Wykonawcy.
7. Wykonawca oświadcza, że w celu realizacji Umowy zapewni odpowiednie zasoby techniczne oraz personel posiadający zdolności, doświadczenie, wiedzę oraz wymagane uprawnienia, w zakresie niezbędnym do należytego wykonania przedmiotu Umowy.
8. Wykonawca oświadcza, że posiada wiedzę i doświadczenie w zakresie niezbędnym do należytego wykonania przedmiotu Umowy.
9. Wykonawca oświadcza, że dysponuje odpowiednimi środkami finansowymi umożliwiającymi należyte wykonanie przedmiotu Umowy.

III. Podwykonawcy

§ 3

1. *Wykonawca wykona własnymi siłami tj. bez angażowania podwykonawców przedmiot Umowy./Wykonawca wykona własnymi siłami następujące czynności lub roboty budowlane stanowiące przedmiot Umowy:*
 - 1).
 - 2).
2. *Wykonawca zamierza powierzyć Podwykonawcom wykonanie następujących czynności lub robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy:*
 - 1).
 - 2).

3. Wykonawca może zlecić podwykonawcom wykonanie części lub całości robót budowlanych stanowiących przedmiot umowy tylko wówczas gdy Zamawiającemu został zgłoszony szczegółowy przedmiot tych robót przed przystąpieniem do ich wykonywania przez Podwykonawcę i gdy Zamawiający w ciągu trzydziestu dni od dnia doręczenia mu tego zgłoszenia nie złoży Podwykonawcy i Wykonawcy sprzeciwu wobec wykonywania tych robót przez Podwykonawcę. Co do podwykonawstwa innego niż wskazane w ofercie Wykonawcy, sprzeciw Zamawiającego nie jest niczym ograniczony. Zmiana Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w zakresie wykonania robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy nie stanowi zmiany Umowy, ale jest wymagana zgoda Zamawiającego na zmianę Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, wyrażona poprzez brak sprzeciwu Zamawiającego na wykonywanie tych robót przez Podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę.
4. Wykonawca jest odpowiedzialny za działania lub zaniechania Podwykonawców, dalszych Podwykonawców, ich przedstawicieli lub pracowników, jak za własne działania lub zaniechania.
5. Umowa z Podwykonawcą lub dalszym Podwykonawcą powinna stanowić w szczególności, iż:
 - 1). termin zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy przewidziany w umowie o podwykonawstwo nie może być dłuższy niż 14 dni od dnia doręczenia wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy faktury lub rachunku, potwierdzających wykonanie zleconej Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy dostawy, usługi lub roboty budowlanej.
 - 2). przedmiotem Umowy o podwykonawstwo jest wyłącznie wykonanie robót budowlanych, które ściśle odpowiadają części przedmiotu umowy określonego Umową zawartą pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą,
 - 3). wypłata wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy za wykonane przez nich roboty budowlane będące przedmiotem Umowy, których okres realizacji przekracza okres rozliczeniowy przyjęty w Umowie dla Wykonawcy, będzie następować w częściach, na podstawie odbiorów częściowych robót wykonanych przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę,
 - 4). wykonanie przedmiotu Umowy o podwykonawstwo zostaje określone na co najmniej takim poziomie jakości, jaki wynika z Umowy zawartej pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą i powinno odpowiadać stosownym dla tego wykonania wymaganiom określonym w Dokumentacji projektowej, oraz standardom deklarowanym w Ofercie Wykonawcy,
 - 5). okres odpowiedzialności Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy za Wady przedmiotu Umowy o podwykonawstwo, nie będzie krótszy od okresu odpowiedzialności za Wady przedmiotu Umowy Wykonawcy wobec Zamawiającego.
6. Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca musi wykazać się posiadaniem wiedzy i doświadczenia odpowiadających, proporcjonalnie, co najmniej wiedzy i doświadczeniu wymaganym przez Zamawiającego od Wykonawcy w związku z realizacją Umowy; dysponować personelem i sprzętem, gwarantującymi prawidłowe wykonanie podzlecanej części Umowy, proporcjonalnie, kwalifikacjami lub zakresem odpowiadającymi wymaganiom stawianym Wykonawcy. Dokumenty potwierdzające wiedzę i doświadczenie Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, wykazy personelu i sprzętu oraz informacja o kwalifikacjach osób, którymi dysponuje Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca w celu realizacji przedmiotu Umowy o podwykonawstwo będą stanowiły załącznik do tej umowy.
7. Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca są zobowiązani do przedstawiania Zamawiającemu na jego żądanie dokumentów, oświadczeń i wyjaśnień dotyczących realizacji Umowy o podwykonawstwo.
8. Umowa o podwykonawstwo nie może zawierać postanowień:
 - 1). uzależniających uzyskanie przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę zapłaty od Wykonawcy lub Podwykonawcy za wykonanie przedmiotu Umowy o podwykonawstwo od zapłaty przez Zamawiającego wynagrodzenia Wykonawcy lub odpowiednio od zapłaty przez Wykonawcę wynagrodzenia Podwykonawcy,
 - 2). uzależniających zwrot kwot zabezpieczenia przez Wykonawcę Podwykonawcy, od zwrotu Zabezpieczenia należytego wykonania umowy Wykonawcy przez Zamawiającego,
9. Zawarcie Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane może nastąpić wyłącznie po akceptacji jej projektu przez Zamawiającego, a przystąpienie do jej realizacji przez Podwykonawcę może nastąpić wyłącznie po zgłoszeniu zamiaru wykonania robót przez podwykonawcę i po braku sprzeciwu Zamawiającego na to podwykonawstwo.

10. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zamierzający zawrzeć umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane objęte umową, jest obowiązany do przedłożenia Zamawiającemu projektu tej umowy, przy czym podwykonawca lub dalszy podwykonawca jest obowiązany dołączyć zgodę wykonawcy na zawarcie umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z projektem umowy. Wraz z projektem umowy zostaną przedłożone Zamawiającemu:
 - 1). dokumenty potwierdzające spełnienie przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę wymagań wskazanych w ust. 8,
 - 2). dokumentacja dotycząca wykonania robót określonych w projekcie umowy o podwykonawstwo, zawierająca w szczególności zestawienie ilości robót i ich wycena nawiązująca do cen jednostkowych przedstawionych w Ofercie Wykonawcy lub w kosztorysie ofertowym, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót, które mają być realizowane na podstawie Umowy o podwykonawstwo lub ze wskazaniem tej części dokumentacji.
11. Projekt umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych wraz z pozostałymi dokumentami zostanie przedłożony Zamawiającemu, nie później niż 14 dni przed jej zawarciem.
12. Projekt umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane będzie uważany za zaakceptowany przez Zamawiającego, jeżeli Zamawiający w terminie 14 dni od dnia przedłożenia mu tego projektu nie zgłosi na piśmie zastrzeżeń do projektu umowy.
13. Po zawarciu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, wykonawca w formie pisemnej pod rygorem nieważności zgłasza zamawiającemu okoliczność wykonywania robót budowlanych stanowiących przedmiot umowy (bądź ich części) przez Podwykonawcę bądź dalszego Podwykonawcę. Do zgłoszenia załączona będzie kopia umowy o to podwykonawstwo wraz z dokumentami wskazanymi w ust. 10. Zamawiający w terminie 30 dni od dnia doręczenia mu zgłoszenia może zgłosić sprzeciw wobec wykonywania robót przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę. Sprzeciw wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności i składa się go zarówno Wykonawcy jak i Podwykonawcy, lub dalszemu Podwykonawcy, których dotyczy wskazane wcześniej zgłoszenie.
14. Zamawiający może zgłosić w terminie określonym w ust. 12 pisemne zastrzeżenia do projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w szczególności w następujących przypadkach:
 - 1). niespełniania przez projekt wymagań dotyczących Umowy o podwykonawstwo, określonych w ust. 5,
 - 2). niezłączenia do projektu zestawień, dokumentów lub informacji, o których mowa w ust. 10,
 - 3). gdy przedmiot Umowy o podwykonawstwo obejmuje realizację przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę w całości lub w części kluczowej części przedmiotu Umowy, której wykonanie zostało zastrzeżone do realizacji wyłącznie bezpośrednio przez Wykonawcę,
 - 4). zamieszczenia w projekcie umowy postanowień uzależniających uzyskanie przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę zapłaty wynagrodzenia za realizację przedmiotu umowy od zapłaty wynagrodzenia Wykonawcy przez Zamawiającego lub odpowiednio od zapłaty wynagrodzenia przez Wykonawcę za realizację przedmiotu umowy przez Podwykonawcę,
 - 5). gdy projekt zawiera postanowienia uzależniające zwrot kwot zabezpieczenia przez Wykonawcę Podwykonawcy od zwrotu Wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania Umowy przez Zamawiającego,
 - 6). gdy termin realizacji robót budowlanych określonych projektem jest dłuższy niż przewidywany Umową dla tych robót,
 - 7). gdy projekt zawiera postanowienia dotyczące sposobu rozliczeń za wykonane roboty, uniemożliwiające rozliczenie tych robót pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą na podstawie Umowy,
 - 8). gdy podwykonawca lub dalszy podwykonawca nie spełnia wymogów wskazanych w ust. 6.
15. W przypadku zgłoszenia przez Zamawiającego zastrzeżeń do projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane w przewidzianym terminie Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca może przedłożyć zmieniony projekt Umowy o podwykonawstwo, uwzględniający w całości zastrzeżenia Zamawiającego.

16. Po akceptacji projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane albo po upływie terminu na zgłoszenie przez Zamawiającego zastrzeżeń do tego projektu, Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca przedłoży Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej Umowy o podwykonawstwo (wraz z załącznikami, o których mowa w ust. 10) w terminie 7 dni od dnia zawarcia tej Umowy, jednakże nie później niż na 38 dni przed dniem skierowania Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy do realizacji robót budowlanych.
17. Zamawiający może zgłosić Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy pisemny sprzeciw do przedłożonej Umowy o podwykonawstwo oraz wobec wykonywania robót budowlanych przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę, w terminie wskazanym w ust. 13 w szczególności w przypadkach określonych w ust. 14.
18. Umowa o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane będzie uważana za zaakceptowaną przez Zamawiającego, jeżeli Zamawiający w terminie 30 dni od dnia doręczenia mu kopii tej umowy wraz ze zgłoszeniem, o którym mowa w ust. 13, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu wobec wykonywania tych robót przez podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę.
19. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca nie może polecić Podwykonawcy realizacji przedmiotu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane w przypadku zgłoszenia przez Zamawiającego sprzeciwu, o którym mowa w ust. 13.
20. Zamawiający może zażądać od Wykonawcy niezwłocznego usunięcia z Terenu budowy Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, z którym nie została zawarta Umowa o podwykonawstwo zaakceptowana przez Zamawiającego lub co do której zgłoszono sprzeciw, o którym mowa w ust. 13. Zamawiający może usunąć takiego Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę na koszt Wykonawcy.
21. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca przedłoży wraz z kopią Umowy z podwykonawstwem odpis z Krajowego Rejestru Sądowego Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, bądź inny dokument właściwy z uwagi na status prawny Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, potwierdzający, że osoby zawierające umowę w imieniu Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy posiadają uprawnienia do jego reprezentacji.
22. Powierzenie realizacji zadań innemu Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy niż ten, który został zgłoszony Zamawiającemu i co do którego Zamawiający nie zgłosił sprzeciwu, lub istotna zmiana umowy zawartej przez Wykonawcę ze zgłoszonym Zamawiającemu Podwykonawcą wymaga ponownej akceptacji Zamawiającego w trybie określonym powyżej.
23. Zasady wskazane wcześniej dotyczące umowy o podwykonawstwo lub jej projektu stosuje się odpowiednio do umów zmieniających te umowy.
24. W przypadku zawarcia Umowy o podwykonawstwo Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca jest zobowiązany do zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy z zachowaniem terminów określonych tą umową.
25. Zamawiający, może żądać od Wykonawcy zmiany lub odsunięcia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy od wykonywania świadczeń w zakresie realizacji przedmiotu Umowy, jeżeli sprzęt techniczny, osoby i kwalifikacje, którymi dysponuje Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca, nie spełniają warunków lub wymagań dotyczących podwykonawstwa, określonych Umową, nie dają rękojmi należytego wykonania powierzonych Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy robót budowlanych, dostaw lub usług lub dotrzymania terminów realizacji tych robót. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca niezwłocznie usunie na żądanie Zamawiającego Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę z Terenu budowy, jeżeli działania Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy na Terenie budowy naruszają postanowienia niniejszej Umowy.
26. W przypadku, gdy projekt Umowy o podwykonawstwo lub projekt zmiany Umowy o podwykonawstwo, a także Umowy o podwykonawstwo i ich zmiany sporządzane są w języku obcym, Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca jest zobowiązany załączyć do przedkładanego projektu jego tłumaczenie na język polski, a w przypadku kopii Umowy o podwykonawstwo – tłumaczenie przysięgłe umowy na język polski.
27. Kopia Umowy o podwykonawstwo wraz z załączonymi do niej dokumentami stanowi załącznik do Umowy.

IV. Termin realizacji umowy:

§ 4

1. Strony ustalają następujące terminy realizacji umowy:

- 1). rozpoczęcie realizacji przedmiotu umowy przez Wykonawcę do 3 dnia roboczego od podpisania umowy - to znaczy **do dnia 2021 r.**
- 2). zakończenie realizacji przedmiotu umowy i zgłoszenie przez Wykonawcę gotowości do odbioru końcowego nastąpi **do dnia 2021 r.**
2. Za datę zakończenia wykonywania przedmiotu umowy przyjmuje się datę powiadomienia Zamawiającego przez Wykonawcę o gotowości do odbioru końcowego jeżeli w wyniku tego zgłoszenia został dokonany odbiór końcowy zakończony podpisaniem przez strony Umowy Protokołem odbioru końcowego robót, stwierdzającego należyte wykonanie umowy.

V. Wynagrodzenie i Warunki Płatności:

§ 5

1. Za wykonanie przedmiotu umowy, Strony ustalają dla Wykonawcy szacunkowe, wstępne wynagrodzenie kosztorysowe w wysokości brutto **zł** (słownie:), które zostało ustalone na podstawie oferty Wykonawcy z dnia i kosztorysu ofertowego – które stanowią załączniki do umowy. Kwota ta obejmuje wynagrodzenie za wykonanie robót budowlanych jak również cenę sprzedaży za dostarczone Zamawiającemu rzeczy niezbędne do ich wykonania oraz za inne czynności i świadczenia stanowiące przedmiot umowy.
2. Ostateczne wynagrodzenie Wykonawcy zostanie ustalone na podstawie obmiaru robót faktycznie wykonanych i objętych umową oraz cen jednostkowych tych robót określonych w kosztorysie ofertowym Wykonawcy.
3. Zamawiający zapłaci Wykonawcy umówione wynagrodzenie wyliczone zgodnie z zasadami określonymi Umową.
4. Podstawę do wystawienia faktury stanowi załączony do faktury protokół odbioru końcowego potwierdzony przez Strony i stwierdzający należyte wykonanie przedmiotu umowy przez Wykonawcę.
5. Zamawiający nie dopuszcza płatności częściowych.
6. Wynagrodzenie będzie płatne na rachunek bankowy Wykonawcy wskazany na fakturze.
7. Wszystkie płatności za wykonane na podstawie Umowy roboty budowlane są dokonywane powykonawczo, na podstawie Protokołu odbioru końcowego robót i zgodnie z tym protokołem, w terminach określonych Umową na podstawie wystawionej faktury VAT z uwzględnieniem ewentualnych potrąceń wynikających z Umowy.
8. Zapłata wynagrodzenia i wszystkie inne płatności dokonywane na podstawie Umowy będą realizowane przez Zamawiającego w złotych polskich.
9. Wynagrodzenie Wykonawcy uwzględnia wszystkie koszty Wykonawcy i obowiązujące w Polsce podatki, łącznie z VAT oraz opłaty celne i inne opłaty związane z realizacją przedmiotu umowy.
10. Wysokość wynagrodzenia Wykonawcy nie ulegnie waloryzacji.
11. Wynagrodzenie należne Wykonawcy zostanie ustalone z zastosowaniem stawki VAT obowiązującej w chwili powstania obowiązku podatkowego. Zmiana wynagrodzenia Wykonawcy w tym zakresie nie stanowi zmiany Umowy.
12. Zamawiający nie będzie udzielał Wykonawcy zaliczek na poczet wykonania zamówienia.
13. W przypadku gdyby wykonanie przedmiotu umowy było czynnością powodującą, iż obowiązek podatkowy w szczególności w podatku od towarów i usług powstanie u Zamawiającego, Zamawiający zapłaci Wykonawcy wynagrodzenie brutto pomniejszone o podatek, do którego zapłaty zobowiązany będzie Zamawiający. Przyjmuje się, iż w takim przypadku Zamawiający rozliczy w ten sposób podatek od towarów i usług według stawki podstawowej (na dzień zawarcia umowy 23 %) chyba, że właściwa w tym zakresie będzie inna stawka tego podatku.
14. Zamawiający może dokonać zapłaty wynagrodzenia z zastosowaniem mechanizmu Split payment (płatności podzielonej), o którym mowa w przepisach 108a – 108d ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.
15. W przypadku zawarcia Umowy z wykonawcami wspólnie wykonującymi przedmiot umowy (Konsorcjum), w terminie 7 dni od zawarcia Umowy, wskażą oni członka Konsorcjum upoważnionego do wystawiania faktur i do odbioru wynagrodzenia w imieniu wszystkich członków Konsorcjum. Dokonanie zapłaty na rachunek bankowy upoważnionego członka Konsorcjum zwalnia Zamawiającego z odpowiedzialności w stosunku do wszystkich członków Konsorcjum.

VI. Podstawy wyliczenia wynagrodzenia za roboty zamienne lub zaniechane:

§ 6

1. Wynagrodzenie Wykonawcy za wykonanie robót budowlanych zamiennych lub zaniechanych wynikających z § 2 ust. 6 Umowy, zostanie ustalone z zastosowaniem następujących zasad:
 - 1). jeżeli roboty zamienne lub zaniechane, odpowiadają rodzajowi lub opisowi pozycji w Kosztorysie ofertowym, Wykonawca jest zobowiązany do wyliczenia wynagrodzenia zgodnie z ilością wykonanych robót i stawek jednostkowych z kosztorysu ofertowego i przedłożenia wyliczenia Inspektorowi nadzoru inwestorskiego,
 - 2). jeżeli roboty zamienne lub zaniechane, nie odpowiadają rodzajowi lub opisowi pozycji w Kosztorysie ofertowym, ale jest możliwe ustalenie nowego wynagrodzenia na podstawie Ceny jednostkowej z Kosztorysu ofertowego poprzez interpolację, Wykonawca jest zobowiązany do wyliczenia wynagrodzenia za te roboty taką metodą i przedłożenia wyliczenia Inspektorowi nadzoru inwestorskiego,
 - 3). jeżeli nie można wycenić robót zamiennych lub zaniechanych z zastosowaniem metody, o której mowa w pkt 1 lub 2 Wykonawca powinien przedłożyć do akceptacji Zamawiającego kalkulację Ceny jednostkowej tych robót z uwzględnieniem cen czynników produkcji nie wyższych od średnich cen publikowanych w wydawnictwach branżowych (np. SEKOCENBUD, Orgbud, Intercenbud, itp.) dla województwa, w którym roboty są wykonywane, aktualnych w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym kalkulacja jest sporządzana.
2. Wykonawca dokona wyliczeń, o których mowa w ust. 1 oraz przedstawi Zamawiającemu do zatwierdzenia wysokość wynagrodzenia za roboty zamienne lub zaniechane przed rozpoczęciem tych robót.
3. Jeżeli kalkulacja przedłożona przez Wykonawcę do zatwierdzenia Zamawiającemu będzie wykonana niezgodnie z zasadami określonymi w ust. 1 Zamawiający wprowadzi korektę kalkulacji, stosując zasady określone w ust. 1.

VII. Rozliczenia częściowe:

§ 7

Strony nie dopuszczają rozliczeń częściowych.

VIII. Rozliczenia końcowe:

§ 8

1. Wraz ze zgłoszeniem przez wykonawcę gotowości przedmiotu umowy do odbioru końcowego, Wykonawca przedstawia Zamawiającemu szczegółowe rozliczenie wynagrodzenia przysługującego Wykonawcy uwzględniając modyfikacje związane z rozliczeniem robót zamiennych bądź zaniechanych tudzież inne zmiany wynikające ze zmiany umowy.
2. Zamawiający sprawdzi zakres wykonanych robót i potwierdzi kwotę należną do zapłaty Wykonawcy w terminie 14 dni roboczych od daty otrzymania szczegółowego rozliczenia wynagrodzenia Wykonawcy lecz nie wcześniej niż po dokonaniu odbioru końcowego.
3. Zamawiający wezwie Wykonawcę do złożenia wyjaśnień lub uzupełnień szczegółowego rozliczenia wynagrodzenia Wykonawcy w przypadku uzasadnionych wątpliwości co do jego prawidłowości.
4. Wykonawca składa wyjaśnienia i uzupełnienia oraz dokonuje korekt rozliczenia wynagrodzenia, uzgodnionych z Zamawiającym.
5. Jeżeli rozliczenie końcowe przedstawione przez Wykonawcę po korektach, o których mowa w ust. 4 będzie nadal nieprawidłowe, Zamawiający ustali wysokość wynagrodzenia należnego Wykonawcy.
6. Zatwierdzone przez Zamawiającego rozliczenie końcowe stanowi załącznik do Protokołu odbioru końcowego robót.
7. Podstawę do zwolnienia zatrzymanej przez Zamawiającego części zabezpieczenia należytego wykonania Umowy (jeżeli zabezpieczenie zostało ustanowione) stanowić będzie Protokół odbioru końcowego robót.

IX. Płatności:

§ 9

1. Płatność wynagrodzenia będzie realizowana w terminie nie dłuższym niż **14** dni kalendarzowych od daty otrzymania przez Zamawiającego prawidłowo wystawionej przez Wykonawcę faktury VAT na kwoty wynikające z rozliczenia końcowego z uwzględnieniem ewentualnych potrąceń roszczeń wynikających z Umowy lub innych roszczeń Zamawiającego względem Wykonawcy.
2. Za termin dokonania zapłaty uważa się dzień obciążenia rachunku bankowego Zamawiającego.
3. Do faktury VAT końcowej tj. wystawionej w wyniku rozliczenia końcowego za wykonanie przedmiotu Umowy, Wykonawca dołączy także oświadczenia Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców lub inne dokumenty świadczące o pełnym zafakturowaniu i rozliczeniu należnego im wynagrodzenia lub ceny. Z oświadczeń tych lub z innych dokumentów musi niezbicie wynikać, że roszczenia Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców o zapłatę wynagrodzenia lub ceny zostały w pełni zaspokojone. Jeżeli przy wykonywaniu umowy Wykonawca nie korzystał z Podwykonawców złoży wraz z fakturą VAT końcową za wykonanie przedmiotu Umowy, stosowne oświadczenie.
4. Jeżeli Wykonawca nie przedstawi wraz z fakturą VAT dokumentów, o których mowa w ust. 3 Zamawiający jest uprawniony do wstrzymania wypłaty należnego Wykonawcy wynagrodzenia do czasu przedłożenia przez Wykonawcę stosownych dokumentów. Wstrzymanie przez Zamawiającego zapłaty do czasu wypełnienia przez Wykonawcę tych wymagań nie będzie traktowane jako nie dotrzymanie przez Zamawiającego terminu płatności i nie uprawnia Wykonawcy do żądania odsetek z tytułu opóźnienia.
5. Zamawiający jest uprawniony do żądania i uzyskania od Wykonawcy niezwłocznie wyjaśnień w przypadku wątpliwości dotyczących dokumentów składanych wraz z wnioskami o płatność.
6. Jeżeli Zamawiający będzie zobowiązany zapłacić Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy należne im na podstawie umowy o podwykonawstwo wynagrodzenie za wykonane roboty budowlane, równowartość kwoty zapłaconej Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, bądź skierowanej do depozytu sądowego, będzie Zamawiającemu zwrócona w całości przez Wykonawcę w terminie 7 dni od wezwania go do stosownej zapłaty. Zamawiający może potrącić z wynagrodzenia należnego Wykonawcy kwoty zapłacone Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy.
7. W przypadku dostarczenia Zamawiającemu faktury wystawionej w sposób sprzeczny z umową lub z przepisami prawa powszechnego, w szczególności do której nie zostały załączone żądane umową dokumenty, Zamawiający może nie przyjąć tej faktury lub zażądać uzupełnienia załączników do niej. W przypadku żądania uzupełnienia załączników do faktury przyjmuje się, iż Zamawiający nie znajduje się w opóźnieniu w zapłacie wynagrodzenia ponieważ termin na spełnienie świadczenia wskazanego fakturą zaczyna biec dopiero od złożenia przez Wykonawcę żądanych od niego dokumentów.

X. Wierzytelności:

§ 10

1. Wykonawca nie może dokonać zastawienia lub przeniesienia, w szczególności na podstawie cesji, przekazu, sprzedaży; jakiegokolwiek wierzytelności wynikającej z Umowy lub jej części, jak również korzyści wynikającej z Umowy lub udziału w niej na osoby trzecie bez uprzedniej, pisemnej pod rygorem nieważności, zgody Zamawiającego. Przeniesienie przez Wykonawcę praw lub obowiązków wynikających z niniejszej umowy na osobę trzecią nie jest możliwe bez zgody Zamawiającego. Zapis wskazujący na to ograniczenie, Wykonawca umieści na każdym egzemplarzu faktury wystawionej na podstawie umowy.
2. Cesja, przelew lub czynność wywołująca podobne skutki, dokonane bez pisemnej zgody Zamawiającego, są względem Zamawiającego bezskuteczne.

XI. Obowiązki Zamawiającego:

§ 11

1. Przed rozpoczęciem wykonywania przedmiotu umowy, Zamawiający prześle bezpłatnie Wykonawcy Dokumentację Projektową zawierającą: komplet Rysunków z dokładną lokalizacją robót objętych zamówieniem, Przedmiar robót oraz Specyfikację Warunków Technicznych Wykonania i Odbioru Robót, w wersji papierowej.
2. Dokumentacja projektowa stanowi własność Zamawiającego i może być wykorzystana wyłącznie w celu wykonania przedmiotu Umowy tj. zgodnie z jej przeznaczeniem.

3. W przypadku, gdy konieczność wprowadzenia zmian w Dokumentacji projektowej jest następstwem nienależytego wykonywania przedmiotu Umowy przez Wykonawcę, koszty modyfikacji Dokumentacji projektowej oraz związanych z tym prac obciążają Wykonawcę.
4. Co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem robót, Zamawiający powiadomi organ nadzoru budowlanego (jeśli jest to wymagane obowiązującymi przepisami) oraz projektanta sprawującego nadzór nad zgodnością realizacji robót z projektem, o planowanym Terminie rozpoczęcia robót.
5. Zamawiający jest także zobowiązany do:
 - 1). ustanowienia nadzoru inwestorskiego i nadzoru autorskiego (jeżeli będzie wymagany przepisami prawa budowlanego),
 - 2). protokolarnego przekazania Wykonawcy Terenu budowy w terminie 3 dni od podpisania umowy,
 - 3). przekazania Wykonawcy Dziennika budowy w dniu protokolarnego przekazania Terenu budowy,
 - 4). dostarczenia Wykonawcy niezbędnej Dokumentacji projektowej,
 - 5). wyznaczania terminów odbiorów robót nie przekraczających 14 dni roboczych od dnia powiadomienia Zamawiającego przez Wykonawcę o gotowości do odbiorów,
 - 6). terminowego przystępowania do odbiorów robót budowlanych,
 - 7). terminowej zapłaty wynagrodzenia należnego Wykonawcy za wykonanie przedmiotu Umowy.
6. Zamawiający jest zobowiązany w terminach określonych Umową do odbiorów:
 - 1). robót ulegających zakryciu,
 - 2). robót zanikających,
 - 3). końcowego całości robót,
 - 4). gwarancyjnych,
 - 5). ostatecznego.
7. Odbiorów robót ulegających zakryciu i zanikających oraz częściowych może dokonać w imieniu Zamawiającego Inspektor nadzoru inwestorskiego jeżeli zostanie do tego upoważniony.
8. Zamawiający dokona komisyjnego odbioru końcowego przedmiotu umowy wyznaczając upoważnionych przedstawicieli, przy udziale upoważnionych przedstawicieli Wykonawcy, przystępując do odbioru w ciągu 14 dni roboczych od dnia zgłoszenia przez Wykonawcę zakończenia realizacji przedmiotu umowy. Odbiór końcowy zostanie zakończony w ciągu 14 dni roboczych.

XII. Obowiązki Wykonawcy:

§ 12

1. Wykonawca ma obowiązek wykonywania przedmiotu Umowy z należytą starannością zgodnie z Umową, Ofertą i Dokumentacją projektową, oraz z nienaruszającymi Umowy poleceniami Zamawiającego lub upoważnionego przez niego Inspektora nadzoru inwestorskiego, zasadami wiedzy technicznej oraz przepisami prawa powszechnie obowiązującego.
2. Wykonawca ponosi odpowiedzialność na zasadach ogólnych za szkody związane z realizacją Umowy, w szczególności za utratę dóbr materialnych, uszkodzenie ciała lub śmierć osób oraz ponosi odpowiedzialność za wybrane metody działań i bezpieczeństwo na Terenie budowy.
3. Wykonawca ponosi odpowiedzialność wobec osób trzecich za szkody i inne zdarzenia powstałe w związku z wykonywaniem robót budowlanych będących przedmiotem Umowy, chyba że odpowiedzialnym za powstałe szkody jest Zamawiający lub osoba trzecia, za którą Zamawiający ponosi odpowiedzialność.
4. Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego udzielenia odpowiedzi na zgłoszone szkody.
5. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za jakość wykonywanych robót budowlanych oraz za jakość zastosowanych do robót Materiałów. Materiały i urządzenia użyte przez Wykonawcę do realizacji zadania wskazanego w § 2 powinny odpowiadać wymogom jakościowym wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie określonych w art. 10 ustawy Prawo budowlane oraz dokumentacji projektowej. Wykonawca w procesie realizacji zadania nie może dokonać zmian w materiałach, produktach oraz rozwiązaniach technicznych zawartych w dokumentacji projektowej. W przypadku konieczności zastąpienia pewnych materiałów lub produktów ujętych w ofercie i dokumentacji technicznej, jedynie Zamawiający ma prawo zdecydować o użyciu innych równoważnościowych produktów, materiałów i rozwiązań technicznych. Na każde żądanie Zamawiającego lub jego inspektora nadzoru, Wykonawca w

ciągu trzech dni obowiązany jest okazać w stosunku do wskazanych materiałów dokumenty potwierdzające, że zastosowany wyrób budowlany nadaje się do stosowania przy wykonywaniu robót budowlanych zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. z 2016, poz. 1570, ze zm.).

6. Wykonawca jest zobowiązany w szczególności do:
 - 1). protokolarnego przejęcia terenu budowy,
 - 2). prowadzenia dokumentacji budowy oraz do wykonania dokumentacji powykonawczej budowy,
 - 3). prowadzenia książki obmiarów,
 - 4). wskazania Kierownika budowy lub kierowników robót, posiadających niezbędne uprawnienia budowlane, zgodnie z przepisami Prawa Budowlanego,
 - 5). przerywania robót na żądanie Zamawiającego oraz zabezpieczenia wykonanych robót przed ich zniszczeniem,
 - 6). przekazywania Inspektorowi nadzoru inwestorskiego informacji dotyczących realizacji Umowy oraz umożliwienia mu przeprowadzenia kontroli ich wykonywania,
 - 7). wykonywania robót budowlanych oraz innych czynności objętych przedmiotem Umowy zgodnie z właściwymi przepisami prawa, w tym z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązującymi przy wykonywaniu robót budowlanych, oraz z zasadami wiedzy technicznej,
 - 8). stosowania materiałów, technik wykonawczych, sprzętu, metod diagnozowania i kontroli spełniających wymagania techniczne postawione w Dokumentacji projektowej,
 - 9). umożliwienia wstępu na Teren budowy wyłącznie osobom upoważnionym przez Zamawiającego lub Wykonawcę,
 - 10). zgłaszania gotowości do odbioru robót i brania udziału w wyznaczonych terminach w odbiorach robót,
 - 11). terminowego usuwania Wad, ujawnionych w czasie wykonywania robót lub ujawnionych w czasie odbiorów, oraz w czasie obowiązywania rękojmi lub gwarancji,
 - 12). utrzymywania porządku na Terenie budowy,
 - 13). stosowania się do poleceń Inspektora nadzoru inwestorskiego potwierdzonych wpisem do Dziennika budowy, zgodnych z przepisami prawa i postanowieniami Umowy,
 - 14). angażowania odpowiedniej liczby osób, posiadających niezbędne uprawnienia, wiedzę i doświadczenie do wykonywania powierzonych im robót i innych czynności w ramach wykonania Umowy,
 - 15). dostarczania Materiałów i urządzeń zgodnych z postanowieniami Umowy,
 - 16). zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcom, jeżeli Wykonawca dopuszcza Podwykonawców do udziału w realizacji Umowy.
 - 17). sporządzenia na żądanie Inspektora nadzoru inwestorskiego planów organizacji robót budowlanych służących realizacji przedmiotu Umowy i metod, które zamierza w tym celu przyjąć,
 - 18). do zawarcia umowy ubezpieczenia OC z tytułu swej działalności zbieżnej z przedmiotem umowy i utrzymywania tego ubezpieczenia przez okres wykonywania umowy, a także do okazania Zamawiającemu dokumentów potwierdzających zawarcie umowy ubezpieczenia i opłacenia składek - na warunkach zaakceptowanych przez Zamawiającego, przy czym suma gwarancyjna (z uwzględnieniem ewentualnych fransyz i innych ograniczeń lub zniżek co do sumy gwarancyjnej) winna odpowiadać co najmniej wynagrodzeniu ofertowemu brutto,
 - 19). w przypadkach prowadzenia robót na terenach chronionych akustycznie, roboty mogą być prowadzone w godzinach określonych przez Zamawiającego lub przez stosowny organ.
7. Wykonawca jest zobowiązany prowadzić na bieżąco i przechowywać:
 - 1). Dziennik budowy,
 - 2). książkę obmiarów,
 - 3). protokoły odbioru robót wraz z dokumentami laboratoryjnymi,
 - 4). dokumentację powykonawczą,
 - 5). pozostałe dokumenty budowy, zgodnie z umową lub prawem powszechnym.
8. Do obowiązków Wykonawcy należy również opracowanie i aktualizacja oraz przekazanie Zamawiającemu lub Inspektorowi nadzoru inwestorskiego do akceptacji i przechowywanie po zaakceptowaniu:
 - 1). projektu organizacji robót (na żądanie Zamawiającego),

- 2). Planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (jeśli jest wymagany odrębnymi przepisami),
 - 3). informacji o wytwarzanych na terenie budowy odpadach,
 - 4). dokumentacji powykonawczej.
9. Wykonawca ma obowiązek uzyskania na własny koszt i własnym staraniem dostępu do energii elektrycznej i wody. Zamawiający nie ma obowiązku udostępniania punktów czerpania energii elektrycznej ani wody – jeżeli strony postanowią o udostępnieniu przez Zamawiającego punktów czerpania energii elektrycznej lub wody – zawrą również porozumienie w kwestii rozliczenia kosztów poboru energii lub wody przez Wykonawcę.
 10. Wykonawca jest zobowiązany powiadomić Inspektora nadzoru inwestorskiego o gotowości do odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu w terminie 3 dni roboczych po ich zakończeniu oraz umożliwić Inspektorowi nadzoru inwestorskiego sprawdzenie każdej roboty zanikającej lub ulegającej zakryciu.
 11. W przypadku powierzenia wykonania części zamówienia Podwykonawcom, Wykonawca będzie pełnił funkcję koordynatora Podwykonawców podczas wykonywania robót i usuwania ewentualnych Wad. Wykonawca odpowiada za działania lub uchybienia każdego Podwykonawcy jak za własne.
 12. Od daty Odbioru końcowego do wystawienia Protokołu odbioru ostatecznego, Wykonawcę obciążają koszty usunięcia Wad i naprawienia każdej szkody rzeczywistej powstałej w obiekcie, którego dotyczy przedmiot Umowy, i za którą ponosi odpowiedzialność na zasadach ogólnych a spowodowanej:
 - 1). Wadą, która wynika z wykonanych w ramach Umowy robót i tkwiła w obiekcie, którego dotyczy przedmiot Umowy na dzień zakończenia robót budowlanych służących realizacji przedmiotu Umowy;
 - 2). wypadkiem zaistniałym przed dniem Odbioru końcowego, który nie był objęty ryzykiem Zamawiającego lub;
 - 3). czynnościami Wykonawcy na Terenie budowy po dniu Odbioru końcowego.
 13. Wykonawca pokryje koszty napraw i przywrócenia do stanu elementów mienia Zamawiającego zniszczonego przez Wykonawcę lub inne podmioty, za które ponosi on odpowiedzialność, w związku z realizacją Umowy.
 14. Wykonawca przygotowuje dokumentację powykonawczą zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, odzwierciedlając i dokumentując stan faktyczny wykonania robót.
 15. Dokumentacja powykonawcza kompletowana będzie przez Wykonawcę sukcesywnie wraz z postępem robót oraz Odbiorami robót zanikających i ulegających zakryciu.
 16. Dokumentacja powykonawcza będzie udostępniona Zamawiającemu na każde żądanie w trakcie obowiązywania niniejszej Umowy.
 17. Skompletowana dokumentacja powykonawcza zostanie przekazana Zamawiającemu w wersji papierowej i elektronicznej w 1 egzemplarzu, w terminie nie dłuższym niż 7 dni roboczych od dnia zgłoszenia robót przez Wykonawcę do Odbioru końcowego.

§ 13

1. Wykonawca jest odpowiedzialny za zgodne z Dokumentacją projektową wytyczenie w terenie lub na obiekcie wszystkich części robót.
2. Jeżeli jest to wymagane przepisami prawa Wykonawca jest zobowiązany zapewnić obsługę geodezyjną.
3. Po zakończeniu robót budowlanych zrealizowanych na podstawie Umowy Wykonawca zalegalizuje wszelkie zmiany w dokumentacji budowy i w terminie 14 dni od zgłoszenia inwentaryzacji i dostarczy Zamawiającemu kopie map z inwentaryzacji powykonawczej ze sporządzoną inwentaryzacją urządzeń podziemnych i nadziemnych oraz wniesie zmiany na mapach państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.
4. Jeżeli jest to wymagane odrębnymi przepisami, Wykonawca uwierzytelni dokumenty geodezyjne, powstałe po inwentaryzacji powykonawczej we właściwym miejscowo urzędzie geodezji i kartografii.

§ 14

1. Jeżeli faktyczny postęp robót z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy będzie obiektywnie zagrażał Terminowi zakończenia robót, Wykonawca na żądanie Zamawiającego niezwłocznie,

nie później niż w terminie 14 dni roboczych, przedstawi Zamawiającemu do zatwierdzenia projekt Programu naprawczego.

2. Program naprawczy powinien przewidywać reorganizację sposobu wykonywania robót poprzez zwiększenie zaangażowania sprzętu, personelu, Podwykonawców lub zasobów finansowych Wykonawcy w celu wykonania niezrealizowanych dotychczas etapów robót (jeżeli etapy robót są przewidziane). Wykonawcy nie przysługuje z tego tytułu dodatkowe wynagrodzenie.
3. Inspektor nadzoru inwestorskiego może wstrzymać wpisem do Dziennika budowy wykonywanie robót budowlanych na podstawie Umowy w przypadku:
 - 1). wykonywania robót budowlanych niezgodnie z Dokumentacją projektową lub w sposób naruszający warunki bezpieczeństwa, stwarzający zagrożenie dla życia i zdrowia osób znajdujących się na Terenie budowy, i niedokonania poprawy w wyznaczonym terminie, przy czym wszelkie opóźnienia wynikłe z powodu takiego wstrzymania obciążają wyłącznie Wykonawcę,
 - 2). wystąpienia warunków atmosferycznych, mogących wpłynąć na pogorszenie jakości robót, z tym zastrzeżeniem, że przed wstrzymaniem robót budowlanych w związku z wystąpieniem tych okoliczności, Inspektor nadzoru inwestorskiego i przedstawiciel Wykonawcy uzgodnią nowe terminy wykonania robót (np. w Harmonogramie rzeczowo – finansowym jeśli był sporządzony), przy czym wszelkie opóźnienia wynikłe z powodu takiego wstrzymania obciążają wyłącznie Wykonawcę za wyjątkiem okoliczności o charakterze nadzwyczajnym,
 - 3). gdyby ich kontynuacja mogłaby wywołać zagrożenie bezpieczeństwa bądź spowodować niedopuszczalną niezgodność z Dokumentacją projektową lub z pozwoleniem na budowę.
4. Niezależnie od przyczyn wskazanych w ust. 3 Inspektor nadzoru inwestorskiego w uzgodnieniu z Zamawiającym może polecić Wykonawcy wstrzymanie robót lub ich dowolnej części na okres, który uzna za konieczny, nieprzekraczający 3 miesięcy.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 lub 4 jeżeli wstrzymanie robót budowlanych nie nastąpiło z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, jest on uprawniony do przedłużenia Terminu zakończenia robót o okres równy okresowi wstrzymania robót (przestoju) i do zwrotu Kosztów powstałych wskutek wstrzymania robót.

§ 15

1. Wykopaliska, w szczególności monety, przedmioty wartościowe lub zabytkowe oraz inne przedmioty o znaczeniu historycznym lub archeologicznym bądź też przedstawiające znaczną wartość, odkryte lub znalezione na Terenie budowy, stanowią własność Skarbu Państwa.
2. Wykonawca po uzgodnieniu z Zamawiającym jest zobowiązany poczynić niezbędne czynności, aby zabezpieczyć wykopaliska przed przywłaszczeniem, uszkodzeniem lub zniszczeniem przez personel Wykonawcy lub przez osoby trzecie.
3. Wykonawca niezwłocznie powiadomi Zamawiającego lub Inspektora nadzoru inwestorskiego oraz właściwy organ państwowy o znaleziskach i wykona polecenia Inspektora nadzoru inwestorskiego dotyczące właściwego zabezpieczenia miejsca znaleziska, obchodzenia się z nimi i dalszego trybu postępowania.
4. Jeśli zastosowanie się Wykonawcy do poleceń Zamawiającego spowoduje konieczność poniesienia dodatkowych kosztów lub opóźnienie w realizacji robót, Wykonawcy przysługuje zwrot uzasadnionych kosztów po uzyskaniu ich zatwierdzeniu przez Zamawiającego i uprawnienie do przedłużenia Terminu wykonania robót.

§ 16

1. Wykonawca w czasie wykonywania robót budowlanych oraz usuwania ewentualnych Wad jest zobowiązany podjąć niezbędne działania w celu ochrony środowiska i przyrody na Terenie budowy i wokół Terenu budowy.
2. Wykonawca jest zobowiązany do postępowania zgodnie z ostateczną decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację przedsięwzięcia jeśli została ona wydana przez właściwy organ lub do innych aktów wydanych przez organy administracji publicznej jeśli mają one zastosowanie do wykonywanego przedmiotu umowy lub jego części. Jeżeli adresatem tych aktów jest Zamawiający ma on obowiązek niezwłocznego przekazywania stosownych informacji Wykonawcy.
3. Wykonawca jest zobowiązany uzyskać niezbędne uzgodnienia i pozwolenia na wywóz nieczystości stałych i płynnych oraz bezpieczne i prawidłowe odprowadzanie ścieków, substancji ropopochodnych oraz wód gruntowych i opadowych z Terenu budowy oraz miejsc związanych z

- wykonywaniem robót budowlanych, w sposób zapewniający ochronę robót przed uszkodzeniem oraz terenów i miejsc przed zanieczyszczeniem.
4. Wykonawca jest zobowiązany na swój koszt i odpowiedzialność usuwać z terenu budowy, z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21 ze zm.– „ustawa o odpadach”), odpady wytworzone w związku z realizacją przedmiotu umowy. Wykonawca ma obowiązek poddać powstałe odpady utylizacji lub przekazać je w tym celu wyspecjalizowanemu podmiotowi.
 5. Wykonawca jest zobowiązany do wykonywania obowiązków wskazanych przepisami ustawy o odpadach. Na żądanie Zamawiającego Wykonawca jest zobowiązany do przedłożenia informacji o wytworzonych na terenie budowy odpadach oraz sposobach ich usunięcia.
 6. Wykonawca ponosi odpowiedzialność z tytułu konieczności uiszczenia opłat, kar lub grzywien przewidzianych w przepisach dotyczących ochrony środowiska lub przyrody i przepisach regulujących gospodarkę odpadami.
 7. Wykonawca zobowiązuje się do podjęcia czynności prawnych zmierzających do przejęcia odpowiedzialności z tytułu zobowiązań prywatnoprawnych lub publicznoprawnych, które mogą być dochodzone od Zamawiającego z powodu naruszenia przez Wykonawcę przepisów z zakresu ochrony środowiska lub przyrody.
 8. Wykonawca zobowiązuje się do prowadzenia prac w sposób minimalizujący uszkodzenia w drzewostanie podczas prac przy realizacji umowy. Wymagania w zakresie zabezpieczenia drzewostanu i prowadzenia robót zostaną określone w protokole przekazania i objęcia terenu budowy.
 9. W przypadku kiedy usunięcie drzewa lub krzewu będzie konieczne w celu przeprowadzenia robót, Wykonawca zgłosi taką potrzebę Zamawiającemu. Zamawiający (lub osoba upoważniona), w ciągu 3 dni, po ewentualnym dokonaniu wizji terenowej, podejmie stosowną decyzję w przedmiotowej sprawie i wyrazi ją pisemnie.

XIII. Przedstawiciele stron:

§ 17

1. Zamawiający powołuje swego przedstawiciela, zwanego dalej Inspektorem Nadzoru, którym jest Pan Andrzej Żebrowski do dokonywania odbiorów robót zanikowych, sprawdzania ilości i jakości wykonanych robót, potwierdzania ich wykonywania oraz kontrolowania rozliczeń wykonanych robót.
2. Inspektor Nadzoru uprawniony jest do wydawania Wykonawcy poleceń związanych z jakością i ilością robót, które są niezbędne do prawidłowego oraz zgodnego z umową i projektem technicznym wykonania przedmiotu umowy.
3. Przedstawicielem wykonawcy na budowie będzie kierownik budowy Pan posiadający uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-budowlanej nr działający w granicach umocowania określonego przepisami ustawy Prawo budowlane.
4. Wykonawca ma prawo do zmiany osoby pełniącej obowiązki Kierownika budowy na inną osobę o kwalifikacjach co najmniej równym kwalifikacjom wymaganym przez Zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzącym do zawarcia Umowy po poinformowaniu o zamiarze zmiany Inspektora nadzoru inwestorskiego i uzyskaniu jego pisemnej akceptacji.
5. Kierownik budowy ma obowiązek przebywania na Terenie budowy w trakcie wykonywania robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy.
6. Wykonawca jest zobowiązany do zapewnienia Zamawiającemu oraz wszystkim osobom przez niego upoważnionym, a w tym przedstawicielom biura projektów lub autora dokumentacji projektowej, oraz pracownikom organów nadzoru budowlanego dostępu na teren budowy, oraz do wszystkich miejsc, gdzie wykonywane są roboty budowlane lub gdzie przewiduje się ich wykonanie, a są związane z realizacją przedmiotu umowy.

XIV. Odbiory robót:

§ 18

1. Wykonawca nie jest uprawniony do zakrycia wykonanej roboty budowlanej bez uprzedniej zgody Inspektora nadzoru inwestorskiego. Wykonawca, ma obowiązek umożliwić Inspektorowi

- nadzoru inwestorskiego sprawdzenie każdej roboty budowlanej zanikającej lub która ulega zakryciu.
2. Wykonawca zgłasza gotowość do odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu wpisem do Dziennika budowy i jednocześnie zawiadamia o tej gotowości Inspektora nadzoru inwestorskiego.
 3. Inspektor nadzoru inwestorskiego dokonuje odbioru zgłoszonych przez Wykonawcę robót zanikających i ulegających zakryciu niezwłocznie, nie później jednak niż 7 od daty zgłoszenia gotowości do odbioru i potwierdza odbiór robót Protokołem odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu oraz wpisem do Dziennika budowy.
 4. W przypadku niezgłoszenia Inspektorowi nadzoru inwestorskiego gotowości do odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu lub dokonania zakrycia tych robót przed ich odbiorem, Wykonawca jest zobowiązany odkryć lub wykonać otwory niezbędne dla zbadania robót, a następnie na własny koszt przywrócić stan poprzedni.
 5. Odbiór końcowy jest dokonywany po zakończeniu przez Wykonawcę realizacji przedmiotu umowy, na podstawie oświadczenia Kierownika budowy wpisanego do Dziennika budowy i potwierdzenia tego faktu przez Inspektora nadzoru inwestorskiego, po zgłoszeniu przez Wykonawcę zakończenia realizacji przedmiotu umowy i zgłoszeniu jego gotowości do odbioru.
 6. Przed zgłoszeniem gotowości do Odbioru końcowego Wykonawca przeprowadza wszystkie wymagane prawem próby i sprawdzenia, zawiadamiając o nich uprzednio Zamawiającego wpisem do Dziennika budowy w terminie umożliwiającym udział przedstawicieli Zamawiającego w próbach i sprawdzeniach.
 7. W celu dokonania odbioru końcowego Wykonawca przedstawia Zamawiającemu komplet dokumentów pozwalających na ocenę prawidłowego wykonania przedmiotu odbioru, a w szczególności: Dziennik budowy, książkę obmiarów, zaświadczenia właściwych jednostek i organów, protokoły odbiorów technicznych i odbiorów częściowych (jeśli były przeprowadzane), świadectwa kontroli jakości, certyfikaty i aprobaty techniczne oraz dokumentację powykonawczą ze wszystkimi zmianami dokonanymi w toku budowy. W szczególności razem z wnioskiem o dokonanie odbioru końcowego robót Wykonawca przekazuje Zamawiającemu:
 - 1). dokumentację powykonawczą,
 - 2). książkę obmiarów,
 - 3). oświadczenie kierownika budowy o zgodności wykonania przedmiotu umowy z przepisami i obowiązującymi polskimi normami,
 - 4). rozliczenie pełnej kwoty, którą wykonawca uważa za należną mu w ramach umowy ze stosownym uzasadnieniem.
 8. Jeżeli Zamawiający stwierdzi, że roboty nie zostały zakończone lub będzie miał zastrzeżenia co do kompletności i prawidłowości dokumentacji powykonawczej, w porozumieniu z Wykonawcą wyznaczy termin ponownego złożenia przez Wykonawcę wniosku o dokonanie odbioru końcowego.
 9. Odbiór końcowy jest przeprowadzany komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego, w tym Inspektora nadzoru inwestorskiego i upoważnionych przedstawicieli Wykonawcy. W uzasadnionych przypadkach komisja może zaprosić do współpracy rzeczoznawców lub specjalistów branżowych.
 10. O terminie odbioru Wykonawca ma obowiązek poinformowania Podwykonawców, przy udziale których wykonał przedmiot Umowy.
 11. Przystąpienie do Odbioru końcowego następuje w terminie nie dłuższym niż 14 dni roboczych od dnia zgłoszenia robót do odbioru wpisem do Dziennika budowy.
 12. Jeżeli w toku czynności Odbioru końcowego zostanie stwierdzone, że roboty budowlane będące jego przedmiotem nie są gotowe do odbioru z powodu ich niezakończenia, z powodu wystąpienia istotnych Wad, uniemożliwiających korzystanie z przedmiotu Umowy, lub z powodu nieprzeprowadzenia wymaganych prób i sprawdzeń, Zamawiający może odmówić dokonania odbioru albo przerwać Odbiór końcowy, wyznaczając Wykonawcy termin do wykonania robót, usunięcia Wad lub przeprowadzenia prób i sprawdzeń, uwzględniający złożoność ich techniczną. Po usunięciu wad wykonawca ponownie zgłasza gotowość robót do odbioru końcowego.
 13. Jeżeli w toku czynności odbiorowych zostaną stwierdzone wady nie nadające się do usunięcia to zamawiający może:
 - 1). jeżeli wady nie uniemożliwiają użytkowania przedmiotu odbioru zgodnie z przeznaczeniem - obniżyć odpowiednio wynagrodzenie,
 - 2). jeżeli wady uniemożliwiają użytkowanie przedmiotu odbioru zgodnie z przeznaczeniem - Zamawiający może odstąpić od umowy lub żądać ponownego wykonania robót,

14. Komisja sporządza Protokół Odbioru końcowego robót. Podpisany Protokół odbioru końcowego robót jest podstawą do dokonania końcowych rozliczeń Stron.
15. W przypadku stwierdzenia w toku odbioru nieistotnych Wad przedmiotu Umowy, Strony uzgadniają w treści protokołu termin i sposób usunięcia Wad. Jeżeli Wykonawca nie usunie Wad w terminie lub w sposób ustalony w Protokole odbioru końcowego, Zamawiający, po uprzednim powiadomieniu Wykonawcy, jest uprawniony do zlecenia usunięcia Wad podmiotowi trzeciemu na koszt i ryzyko Wykonawcy.
16. Za dzień faktycznego Odbioru końcowego uznaje się dzień podpisania przez upoważnionych przedstawicieli Stron Umowy Protokołu odbioru końcowego robót. Za datę zakończenia robót przyjmuje się datę powiadomienia Zamawiającego przez Wykonawcę o gotowości odbioru końcowego jeżeli w wyniku tego zgłoszenia został dokonany odbiór końcowy zakończony podpisaniem przez strony Umowy Protokołu odbioru końcowego robót, w którym zostało ujęte stwierdzenie o należyтым wykonaniu umowy przez Wykonawcę.
17. Zamawiający może przeprowadzać przeglądy gwarancyjne, o których zawiadomi Wykonawcę z 7 dniowym wyprzedzeniem.
18. Przeglądy gwarancyjne przeprowadzane są komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego i Wykonawcy. Nieobecność Wykonawcy nie wstrzymuje przeprowadzenia przeglądu, a Zamawiający jest wówczas zobowiązany przesłać Wykonawcy protokół przeglądu gwarancyjnego wraz z wezwaniem do usunięcia stwierdzonych Wad gwarancyjnych w określonym przez Zamawiającego terminie.
19. Przeglądy gwarancyjne polegają na ocenie robót związanych z usunięciem Wad ujawnionych w okresie rękojmi lub gwarancji jakości.
20. Jeżeli Wykonawca nie usunie Wad ujawnionych w okresie rękojmi lub gwarancji jakości w określonym przez Zamawiającego terminie, uwzględniającym możliwości techniczne lub technologiczne dotyczące usunięcia Wady, Zamawiający, po uprzednim zawiadomieniu Wykonawcy, jest uprawniony do zlecenia usunięcia Wad podmiotowi trzeciemu na koszt i ryzyko Wykonawcy.
21. Odbiory gwarancyjne będą przeprowadzane w celu oceny robót związanych z usunięciem Wad ujawnionych w okresie gwarancji lub rękojmi.
22. Odbiór gwarancyjny potwierdzany jest Protokołem odbioru usunięcia Wad, sporządzanym po usunięciu wszystkich Wad ujawnionych w okresie rękojmi lub gwarancji. Odbioru ostatecznego dokonuje się po upływie okresu rękojmi lub gwarancji jakości (w zależności od tego, który z podanych okresów jest dłuższy).
23. Odbiór ostateczny służy potwierdzeniu usunięcia wszystkich Wad ujawnionych w okresie rękojmi lub gwarancji jakości (w zależności od tego, który z podanych okresów jest dłuższy), w celu potwierdzenia usunięcia tych Wad i potwierdzenia wypełnienia przez Wykonawcę wszystkich obowiązków wynikających z Umowy.
24. Z Odbioru ostatecznego sporządza się po upływie okresu rękojmi lub gwarancji Protokół odbioru ostatecznego.
25. Jeżeli podczas Odbioru ostatecznego okaże się, że nie zostały usunięte wszystkie wady, co skutkuje niemożliwością użytkowania obiektu, którego dotyczą roboty budowlane stanowiące przedmiot Umowy, Zamawiający przerywa Odbiór ostateczny zaś Wykonawca jest zobowiązany przedłużyć odpowiednio okres gwarancji (i ewentualnie zabezpieczenia należytego wykonania umowy o okres przedłużenia gwarancji). Zamawiający wyznacza termin Odbioru ostatecznego, do upływu którego Wykonawca jest zobowiązany usunąć Wady.

XV. Prawa autorskie:

§ 19

1. Z chwilą przyjęcia przez Zamawiającego utworów powstałych w związku z realizacją niniejszej Umowy, lub przyjmowanej przez niego części, w szczególności takich jak: raporty, mapy, wykresy, rysunki, plany, dane statystyczne, ekspertyzy, obliczenia, programy komputerowe przeznaczone do sterowania urządzeniami, instalacjami itp. obiektów i inne dokumenty oraz broszury przekazane Zamawiającemu w wykonaniu niniejszej Umowy (zwane dalej utworami lub utworem), w ramach umówionego wynagrodzenia, Wykonawca:
 - 1). przenosi na rzecz Zamawiającego bezwarunkowo, bez dodatkowych opłat i bez dodatkowych oświadczeń stron w tym zakresie całość autorskich praw majątkowych do tych utworów w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o Prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 666 z późn. zm.),

- 2). lub ustanowi na rzecz Zamawiającego nieograniczone czasowo i terytorialnie niewyłączne licencje, niezbędnych do korzystania z przekazanych utworów w zakresie wskazanym w ust. 5 (w takim wypadku licencja będzie udzielona na piśmie w odrębnym od umowy dokumencie). Jeżeli przy zawarciu umowy Wykonawca nie wskazał na korzystanie z jakich utworów udzieli takiej licencji, domniemywa się, iż w stosunku do wszystkich utworów przekazanych zamawiającemu w ramach niniejszej umowy dokona przeniesienia całości autorskich praw majątkowych do tych utworów.
2. Równocześnie Wykonawca przenosi na rzecz Zamawiającego własność wszelkich egzemplarzy lub nośników, na których utrwalono ww. utwory, które przekaże Zamawiającemu stosownie do postanowień niniejszej Umowy.
3. Wykonawca oświadcza, iż do utworów przysługują mu lub będą przysługiwać najpóźniej w dniu dostarczenia utworu Zamawiającemu, wszystkie autorskie prawa majątkowe lub licencje z odpowiednim zakresem uprawnień.
4. Wykonawca zobowiązuje się, iż w trakcie wykonywania niniejszej umowy nie naruszy jakichkolwiek praw osób trzecich w szczególności przysługujących im praw autorskich.
5. Z dniem dostarczenia Zamawiającemu utworu przechodzą na Zamawiającego, nieograniczone w zakresie czasowym i terytorialnym, wszystkie autorskie prawa majątkowe do tego utworu, na wszystkich polach eksploatacji, w szczególności tych określonych przepisem art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. 2006, nr 90, poz. 631, ze zm.) tj.:
 - 1). w zakresie utrwalania i zwielokrotniania utworu – do wytwarzania każdą techniką egzemplarzy utworu, w tym techniką drukarską, reprograficzną, zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową;
 - 2). w zakresie obrotu oryginałem albo egzemplarzami, na których utwór utrwalono – do wprowadzania do obrotu, użyczenia lub najmu oryginału albo egzemplarzy;
 - 3). w zakresie rozpowszechniania utworu w sposób inny niż określony w pkt 2) do publicznego wykonania, wystawienia, wyświetlenia, odtwarzania oraz do nadawania i reemitowania, a także publicznego udostępniania utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.
6. Wykonawca nieodwołalnie, zezwala Zamawiającemu oraz jego następcom prawnym na wykonywanie wobec utworów zależnych praw autorskich w zakresie ich opracowywania. Zamawiający ma prawo do dokonania tłumaczenia, przeróbki czy też adaptacji utworu celem dostosowania go do zakładanego przez siebie użytku. Zamawiający w szczególności ma prawo:
 - 1). do dokonywania oraz zezwalania na wykonywanie przez osoby trzecie przeróbek i zmian utworu,
 - 2). do wykorzystywania dowolnych części utworu w innych utworach lub materiałach, lub w sąsiedztwie z innymi utworami, elementami lub materiałami, znakami towarowymi i nazwami,
 - 3). rozporządzania i korzystania z opracowań utworu.
7. W stosunku do utworów Wykonawca zobowiązuje się nie wykonywać swych autorskich praw osobistych, w tym nadzoru autorskiego oraz upoważnia do wykonywania tych autorskich praw osobistych w tym nadzoru autorskiego, Zamawiającego lub osobę przez niego wskazaną.
8. Wynagrodzenie w wysokości wskazanej w niniejszej umowie obejmuje również wynagrodzenie za przeniesienie na Zamawiającego praw autorskich i udzielenie mu zezwoleń i uprawnień wskazanych powyżej.
9. Strony ustalają, iż rozpowszechnianie na w/w polach eksploatacji może następować w całości, w części, fragmentach, samodzielnie, w połączeniu z dziełami innych podmiotów, w tym jako część dzieła zbiorowego, po zarchiwizowaniu w formie elektronicznej i drukowanej, po dokonaniu opracowań, przystosowań, uzupełnień lub innych modyfikacji, itd.
10. W przypadku wystąpienia przez jakąkolwiek osobę trzecią w stosunku do Zamawiającego z roszczeniem z tytułu naruszenia praw autorskich, zarówno osobistych, jak i majątkowych, jeżeli naruszenie nastąpiło w związku z niniejszą umową i jej nienależytym wykonaniem przez Wykonawcę, Wykonawca:
 - 1). przyjmie na siebie pełną odpowiedzialność za powstanie oraz wszelkie skutki powyższych zdarzeń;
 - 2). w przypadku skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego wstąpi do procesu po stronie Zamawiającego i pokryje wszelkie koszty związane z udziałem Zamawiającego w postępowaniu sądowym oraz ewentualnym postępowaniu egzekucyjnym, w tym koszty obsługi prawnej postępowania;

- 3). poniesie wszelkie koszty związane z ewentualnym pokryciem roszczeń majątkowych i niemajątkowych związanych z naruszeniem praw autorskich majątkowych lub osobistych osoby lub osób zgłaszających roszczenia.
11. Jeżeli do czasu odstąpienia od Umowy przez Wykonawcę lub Zamawiającego autorskie prawa majątkowe, o których mowa wcześniej nie zostaną przeniesione na Zamawiającego, przejście tych praw na Zamawiającego nastąpi z chwilą odstąpienia.
12. Strony oświadczają, że ani niniejsza umowa, ani też przewidziane niniejszą umową ujawnienie lub udostępnienie przez Zamawiającego na rzecz Wykonawcy informacji lub materiałów nie stanowi udzielenia Wykonawcy żadnych licencji lub innych praw do korzystania tudzież czynienia innego użytku w odniesieniu do utworów, patentów, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, praw autorskich, ani topografii układów scalonych, oraz że jakkolwiek licencja dotycząca takich praw własności intelektualnej musi być udzielona Wykonawcy w sposób wyraźny i pod rygorem nieważności na piśmie.
13. Jeżeli Zamawiający ujawni lub udostępni Wykonawcy jakiegokolwiek informacje lub materiały to mogą być one wykorzystane przez Wykonawcę wyłącznie w celu wykonania przedmiotu Umowy zgodnie z ich przeznaczeniem.

XVI. Uprawnienia z tytułu rękojmi i gwarancji jakości:

§ 20

1. Wykonawca ponosi wobec Zamawiającego odpowiedzialność z tytułu rękojmi za Wady przedmiotu Umowy przez okres **60 miesięcy** od daty Odbioru końcowego. Do odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady stosuje się odpowiednio przepisy o rękojmi przy sprzedaży.
2. Wykonawca ponosi wobec Zamawiającego odpowiedzialność za właściwości i jakość przedmiotu umowy na zasadzie gwarancji przez okres **60 miesięcy** od daty Odbioru końcowego, na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym jak przy gwarancji przy sprzedaży z zastrzeżeniem przepisów niniejszej umowy.
3. Zamawiający może wykonywać uprawnienia z tytułu rękojmi za wady fizyczne niezależnie od uprawnień wynikających z gwarancji.
4. Jeżeli warunki gwarancji udzielonej przez producenta materiałów i urządzeń przewidują dłuższy okres gwarancji niż gwarancja udzielona przez Wykonawcę – obowiązuje okres gwarancji w wymiarze równym okresowi gwarancji producenta. Jeżeli warunki gwarancji udzielonej przez producenta materiałów i urządzeń przewidują krótszy okres gwarancji niż gwarancja udzielona przez Wykonawcę – obowiązuje okres gwarancji udzielony przez Wykonawcę.
5. Wady stwierdzone w okresie rękojmi lub gwarancji Wykonawca usunie w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego, który będzie odpowiedni względem charakteru stwierdzonej wady. Po jego bezskutecznym upływie, Zamawiający zachowując uprawnienie do żądania usunięcia wad może żądać zapłaty zastrzeżonej kary umownej bądź odszkodowania za szkodę tym wyrządzoną. Usunięcie wady nastąpi przez:
 - 1). wymianę rzeczy/elementu wadliwego na wolną/wolny od wad,
 - 2). w przypadku wad wykonania robót budowlanych – przez usunięcie wad rozumie się usunięcie negatywnych skutków wadliwie wykonanych robót oraz przyczyny ich powstania.
6. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu, Kupujący zachowując uprawnienie do żądania usunięcia wad może żądać zapłaty zastrzeżonej kary umownej bądź odszkodowania za szkodę tym wyrządzoną.
7. Jeżeli wadliwe rzeczy/elementy zostały połączone z innymi lub wbudowane, Wykonawca jest obowiązany ponieść wszystkie koszty związane z odłączeniem rzeczy/elementów wadliwych i wstawieniem w ich miejsce rzeczy/elementów wolnych od wad. Czynności te muszą być przeprowadzone zgodnie z technologią i normami właściwymi dla tych czynności.
8. Potwierdzenie usunięcia wad stwierdzonych w okresie rękojmi i gwarancji następuje w formie stosownego protokołu podpisanego przez strony. Wykonawca jest zobowiązany do dostarczenia Zamawiającemu potwierdzenia usunięcia wad w ciągu **7 dni** od ich usunięcia celem odbioru tych robót i sporządzenia stosownego protokołu.
9. Okres gwarancji i rękojmi ulega przedłużeniu o okres od dnia zgłoszenia Wykonawcy wady do czasu jej skutecznego usunięcia, a w przypadku wymiany części lub całości robót biegnie od początku.

10. O wykryciu wady Zamawiający zawiadomi Wykonawcę w formie pisemnej listem poleconym lub listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru (dodatkowo zawiadomienie może nastąpić także faksem lub pocztą elektroniczną lub telefonicznie) wyznaczając mu jednocześnie termin do usunięcia wady.
11. W przypadkach przeprowadzenia przeglądu gwarancyjnego Zamawiający zawiadomi Wykonawcę o dacie i miejscu przeglądu. Niestawiennictwo Wykonawcy w dacie i miejscu wskazanym przez Zamawiającego nie tamuje wykonania przeglądu.
12. Niezależnie od odpowiedzialności Wykonawcy w ramach gwarancji i rękojmi, za niewykonanie lub nienależyte wykonanie przedmiotu umowy, w tym wady ukryte odpowiada on na zasadach ogólnych kodeksu cywilnego.
13. W przypadku, gdy Wykonawca nie przystępuje do usuwania Wad lub usunie Wady w sposób nienależyty, Zamawiający, poza innymi uprawnieniami przysługującymi mu na podstawie umowy lub kodeksu cywilnego może powierzyć usunięcie wad podmiotowi trzeciemu na koszt i ryzyko Wykonawcy (wykonanie zastępcze), po uprzednim wezwaniu Wykonawcy i wyznaczeniu dodatkowego terminu nie krótszego niż 7 dni roboczych. Usunięcie Wad następuje na koszt i ryzyko Wykonawcy.
14. Udzielone rękojmia i gwarancja nie naruszają prawa Zamawiającego do dochodzenia roszczeń o naprawienie szkody w pełnej wysokości na zasadach określonych w KC.

XVII. Zabezpieczenie należytego wykonania Umowy:

§ 21

Zamawiający nie wymaga, aby Wykonawca przed zawarciem Umowy wniósł na jego rzecz Zabezpieczenie należytego wykonania umowy.

XVIII. Zmiana Umowy:

§ 22

1. Wszelkie zmiany niniejszej umowy wymagają dla swej ważności formy pisemnej pod rygorem nieważności.
2. Zamawiający dopuszcza możliwość zmiany ustaleń zawartej umowy w stosunku do treści oferty Wykonawcy w następującym zakresie i okolicznościach:
 - 1). zmiany terminu zakończenia wykonania przedmiotu umowy o czas opóźnienia lub przewidywanego opóźnienia, jeżeli takie opóźnienie jest lub będzie miało wpływ na wykonanie przedmiotu umowy pod warunkiem, że zmiana ta wynika z okoliczności, których wykonawca nie mógł przewidzieć na etapie składania oferty i nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie, w szczególności w następujących przypadkach:
 - a). wystąpienia konieczności wykonania dodatkowych i niemożliwych do przewidzenia robót, których realizacja wiąże się z potrzebą zmiany terminu wykonania przedmiotu umowy,
 - b). wstrzymania robót przez zamawiającego, z przyczyn niezależnych od wykonawcy,
 - c). wstrzymanie realizacji robót przez właściwe organy administracji publicznej, bądź orzeczeniem sądu,
 - d). przekroczenie określonych przez prawo terminów wydawania przez organ administracji decyzji, zezwoleń, itp.
 - e). odmowy wydania przez organ administracji wymaganych decyzji, zezwoleń uzgodnień na skutek błędów w dokumentacji projektowej,
 - f). konieczności usunięcia błędów w dokumentacji projektowej oraz konieczności przeprojektowania określonych zakresów obiektu w trakcie realizacji inwestycji, niezbędnych do prawidłowego wykonania przedmiotu umowy,
 - g). wystąpienia innych szczególnych okoliczności, za które wykonawca nie jest odpowiedzialny,
 - h). siły wyższej, tj. zdarzenia nagłego, nieprzewidywalnego i niezależnego od woli stron, uniemożliwiającego wykonanie umowy w całości lub części (np. pożar, trzęsienie ziemi, tornado, powódź);
 - i). zmiany obowiązujących przepisów prawa,
 - j). w razie wynikłej po stronie Zamawiającego zmiany koncepcji wykonania przedmiotu umowy, powodującej konieczność zmiany zakresu robót budowlanych stanowiących przedmiot umowy,

- k). w razie zmiany zakresu rzeczowego przedmiotu umowy.
- 2). zmiany materiałów i urządzeń koniecznych do wykonywania robót, pod warunkiem, że zmiana ta będzie korzystna dla Zamawiającego lub wynikająca z niedostępności na rynku tych materiałów i urządzeń spowodowanych zaprzestaniem produkcji lub wycofaniem z rynku,
- 3). zmiany jakości materiałów i innych cech charakterystycznych któregośkolwiek elementu robót pod warunkiem, że zmiana ta będzie korzystna dla zamawiającego,
- 4). wprowadzenia zmian w stosunku do dokumentacji projektowej na wykonanie robót zamiennych nie wykraczających poza zakres przedmiotu zamówienia, w sytuacji konieczności zwiększenia bezpieczeństwa realizacji robót budowlanych, usprawnienia procesu budowy bądź usunięcia wad dokumentacji projektowej i uzyskania założonego efektu użytkowego oraz zmiany obowiązujących przepisów prawa,
- 5). zmniejszenia lub zwiększenia zakresu rzeczowego w obiektywnie uzasadnionych przypadkach wraz ze stosowną zmianą wynagrodzenia w szczególności:
 - a). w razie konieczności usunięcia błędów w dokumentacji projektowej oraz konieczności przeprojektowania określonych zakresów robót w trakcie realizacji inwestycji, niezbędnych do prawidłowego wykonania przedmiotu umowy,
 - b). w razie wynikłej po stronie Zamawiającego zmiany koncepcji wykonania przedmiotu umowy, powodującej konieczność zmiany zakresu robót budowlanych stanowiących przedmiot umowy.
- 3. W przypadku dokonanej zmiany zakresu przedmiotu umowy nastąpi zmiana wynagrodzenia. Zmiana wynagrodzenia zostanie dokonana w oparciu o ceny jednostkowe z Kosztorysu ofertowego Wykonawcy lub poprzez interpolację danych z tego kosztorysu. Jeżeli nie będzie można wycenić robót z zastosowaniem tej metody kalkulacja wynagrodzenia odbędzie z uwzględnieniem cen czynników produkcji nie wyższych od średnich cen publikowanych w wydawnictwach branżowych (np. SEKOCENBUD, Orgbud, Intercenbud, itp.) dla województwa, w którym roboty są wykonywane, aktualnych w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym kalkulacja jest sporządzana.
- 4. Warunkiem dokonania zmiany, której mowa w ust. 2 jest złożenie uzasadnionego wniosku przez stronę inicjującą zmianę lub sporządzenie przez strony stosownego protokołu konieczności.
- 5. W razie wątpliwości, przyjmuje się, że nie stanowią zmiany Umowy następujące zmiany:
 - 1). danych związanych z obsługą administracyjno-organizacyjną Umowy,
 - 2). danych teledadresowych,
 - 3). danych rejestrowych,
 - 4). będące następstwem sukcesji uniwersalnej po jednej ze stron Umowy,
 - 5). zmiany wynagrodzenia brutto w przypadku zmiany obowiązującej wysokości stawki podatku VAT (zmiana dotyczyć może jedynie robót nie zafakturowanych).

XIX. Odstąpienie od Umowy przez Zamawiającego:

§ 23

- 1. Zamawiający jest uprawniony do odstąpienia od Umowy w terminie 180 dni od dnia uzyskania przez niego wiedzy o okoliczności uzasadniającej odstąpienie, jeżeli Wykonawca:
 - 1). z przyczyn za które ponosi odpowiedzialność nie wykonuje Umowy lub wykonuje ją nienależycie i pomimo pisemnego wezwania Wykonawcy do podjęcia wykonywania lub należytego wykonywania Umowy w wyznaczonym, uzasadnionym technicznie terminie, nie zadośćuczyni żądaniu Zamawiającego,
 - 2). bez uzasadnionej przyczyny przerwał wykonywanie robót na okres dłuższy niż 7 dni robocze i pomimo dodatkowego pisemnego wezwania Zamawiającego nie podjął ich w okresie 3 dni roboczych od dnia doręczenia Wykonawcy dodatkowego wezwania,
 - 3). z przyczyn za które ponosi odpowiedzialność nie przystąpił do odbioru Terenu budowy albo nie rozpoczął robót albo pozostaje w zwłoce z realizacją robót tak dalece, że wątpliwe jest dochowanie Terminu zakończenia robót,
 - 4). nie realizuje zaakceptowanego przez Zamawiającego Programu naprawczego, pomimo pisemnego wezwania do realizacji jego postanowień,
 - 5). podzleca wykonanie całości robót lub dokonuje cesji praz z Umowy lub ich części bez zgody Zamawiającego,
 - 6). podzleca wykonanie jakiegokolwiek części przedmiotu Umowy, co do której Zamawiający nałożył obowiązek wykonania przez Wykonawcę własnymi siłami,

- 7). w terminie wskazanym umową nie wykonał jej przedmiotu,
- 8). w razie konieczności:
 - a). 3 – krotnego dokonywania bezpośredniej zapłaty przez Zamawiającego lub
 - b). konieczności dokonania bezpośrednich płatności na sumę większą niż 5% wartości Umowy,
Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy,
2. W razie zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie Umowy nie leży w interesie Zamawiającego, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia Umowy, Zamawiający może odstąpić od Umowy w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o powyższych okolicznościach; w tym przypadku Wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części Umowy.
3. Wykonawca udziela rękojmi i gwarancji jakości w zakresie określonym w Umowie na część zobowiązania wykonaną przed odstąpieniem od Umowy. Zamawiający zachowuje w tym przypadku prawo do roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji do prac dotychczas wykonanych przed odstąpieniem od umowy.
4. Zamawiający poza odstąpieniem wskazanym umową może dokonać odstąpienia od umowy przewidzianego w przepisach prawa powszechnego.
5. Odstąpienie od Umowy następuje za pośrednictwem listu poleconego lub w formie pisma złożonego w siedzibie Wykonawcy za pokwitowaniem.
6. Zamawiający może wykonać wskazane umową prawa do odstąpienia od umowy w terminie do końca 12 miesiąca po planowanym terminie zakończenia realizacji przedmiotu umowy przez Wykonawcę.

XX. Odstąpienie od Umowy przez Wykonawcę:

§ 24

1. Wykonawca będzie uprawniony do odstąpienia od Umowy w terminie 30 dni od dnia pozyskania wiedzy o powstaniu okoliczności uzasadniającej odstąpienie, w przypadku, gdy:
 - 1). zwłoka Zamawiającego w przekazaniu Dokumentacji projektowej lub Terenu budowy przekracza 30 dni;
 - 2). na skutek polecenia Zamawiającego przerwa lub opóźnienie w wykonywaniu robót trwa dłużej niż 60 dni, bez należytego uzasadnienia.
2. Odstąpienie od Umowy następuje za pośrednictwem listu poleconego lub w formie pisma złożonego w siedzibie Zamawiającego za pokwitowaniem.

XXI. Obowiązki Wykonawcy i Zamawiającego w związku z odstąpieniem od Umowy:

§ 25

1. W przypadku odstąpienia od Umowy przez Wykonawcę lub Zamawiającego, Wykonawca ma obowiązek:
 - 1). natychmiast wstrzymać wykonywanie robót, poza mającymi na celu ochronę życia i własności, i zabezpieczyć przerwane roboty w zakresie obustronnie uzgodnionym oraz zabezpieczyć Teren budowy i opuścić go najpóźniej w terminie wskazanym przez Zamawiającego,
 - 2). przekazać znajdujące się w jego posiadaniu dokumenty, w tym należące do Zamawiającego, urządzenia, materiały i inne prace, za które Wykonawca otrzymał płatność oraz inną, sporządzoną przez niego lub na jego rzecz, Dokumentację projektową, najpóźniej w terminie wskazanym przez Zamawiającego.
2. W terminie 14 dni od daty odstąpienia od Umowy, Wykonawca zgłosi Zamawiającemu gotowość do odbioru robót przerwanych oraz robót zabezpieczanych w toku. W przypadku niezgłoszenia w tym terminie gotowości do odbioru, Zamawiający ma prawo przeprowadzić odbiór jednostronny. Odbiór robót przerwanych i robót zabezpieczanych w toku nastąpi w terminie nie późniejszym niż 30 dni od odstąpienia od umowy.
3. Wykonawca niezwłocznie, a najpóźniej w terminie do 14 dni od dnia odstąpienia od Umowy, usunie z Terenu budowy urządzenia Zaplecza budowy przez niego dostarczone lub wniesione materiały i urządzenia, niestanowiące własności Zamawiającego lub ustali zasady przekazania tego majątku Zamawiającemu.

4. W przypadku odstąpienia od Umowy przez Wykonawcę lub Zamawiającego, Zamawiający zobowiązany jest do dokonania w terminie 14 do odbioru robót przerwanych i zabezpieczających oraz przejęcia od Wykonawcy pod swój dozór Terenu budowy.
5. W przypadku odstąpienia od Umowy przez Zamawiającego Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zorganizować usunięcie sprzętu i robót tymczasowych na swój koszt i ryzyko. W przypadku niewypełnienia przez Wykonawcę powyższego obowiązku, Zamawiający uprawniony jest do usunięcia sprzętu i robót tymczasowych na koszt i ryzyko Wykonawcy.
6. Wykonawca ma obowiązek zastosowania się do zawartych w oświadczeniu o odstąpieniu poleceń Zamawiającego dotyczących ochrony własności lub bezpieczeństwa robót.

XXII. Rozliczenia w związku z odstąpieniem od Umowy:

§ 26

1. Wykonawca zobowiązany jest do dokonania i dostarczenia Zamawiającemu inwentaryzacji robót według stanu na dzień odstąpienia.
2. Wykonawca sporządzi wykaz tych materiałów, konstrukcji lub urządzeń, które nie mogą być wykorzystane przez niego do realizacji innych robót nieobjętych Umową, jeżeli odstąpienie nastąpiło z przyczyn niezależnych od Wykonawcy w celu zwrotu kosztów ich nabycia przez Zamawiającego.
3. Protokół odbioru robót przerwanych i robót zabezpieczanych w toku, inwentaryzacja robót i wykaz tych materiałów, konstrukcji lub urządzeń, stanowią podstawę do wystawienia przez Wykonawcę odpowiedniej faktury VAT lub rachunku.
4. Zamawiający zapłaci Wykonawcy wynagrodzenie za roboty wykonane do dnia odstąpienia od umowy skalkulowane wg zasad wskazanych w niniejszej umowie, pomniejszone o roszczenia Zamawiającego z tytułu kar umownych oraz ewentualne roszczenia o obniżenie ceny na podstawie rękojmi i gwarancji lub inne roszczenia odszkodowawcze oraz pokryje koszty za zakupione materiały i urządzenia nienadające się do wbudowania w inny obiekt.
5. Koszty dodatkowe poniesione na zabezpieczenie robót i Terenu budowy oraz wszelkie inne uzasadnione koszty związane z odstąpieniem od Umowy ponosi ta Strona, która odpowiada za wystąpienie okoliczności będących podstawą odstąpienia od Umowy.
6. Wynagrodzenie Wykonawcy za wykonanie robót budowlanych do dnia odstąpienia od umowy zostanie ustalone z zastosowaniem następujących zasad:
 - 1). jeżeli roboty odpowiadają opisowi pozycji w Kosztorysie ofertowym, ustalenie wynagrodzenia za te roboty nastąpi na podstawie Ceny jednostkowej z Kosztorysu ofertowego. Wykonawca jest zobowiązany do wyliczenia wynagrodzenia taką metodą i przedłożenia wyliczenia Inspektorowi nadzoru inwestorskiego,
 - 2). jeżeli roboty nie odpowiadają opisowi pozycji w Kosztorysie ofertowym, ale jest możliwe ustalenie nowego wynagrodzenia na podstawie Ceny jednostkowej z Kosztorysu ofertowego poprzez interpolację, Wykonawca jest zobowiązany do wyliczenia wynagrodzenia taką metodą i przedłożenia wyliczenia Inspektorowi nadzoru inwestorskiego,
 - 3). jeżeli nie można wycenić wykonanych robót z zastosowaniem metody, o której mowa w pkt 1 lub 2 Wykonawca powinien przedłożyć do akceptacji Zamawiającego kalkulację Ceny jednostkowej tych robót z uwzględnieniem cen czynników produkcji nie wyższych od średnich cen publikowanych w wydawnictwach branżowych (np. SEKOCENBUD, Orgbud, Intercenbud, itp.) dla województwa, w którym roboty są wykonywane, aktualnych w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym kalkulacja jest sporządzana.
7. Jeżeli kalkulacja przedłożona przez Wykonawcę do zatwierdzenia Zamawiającemu będzie wykonana niezgodnie z zasadami określonymi w ust. 6 Zamawiający wprowadzi korektę kalkulacji, stosując zasady określone w ust. 6.

XXIII. Kary umowne:

§ 27

1. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu kary umowne:
 - 1). za zwłokę Wykonawcy w stosunku do Terminu zakończenia realizacji przedmiotu umowy w wysokości **0,2%** wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 5 ust. 1 umowy za każdy rozpoczęty dzień zwłoki, jaki upłynie pomiędzy Terminem zakończenia robót a faktycznym dniem zakończenia robót,

- 2). za zwłokę Wykonawcy w usunięciu Wad stwierdzonych przy odbiorze lub w okresie rękojmi za Wady fizyczne lub w okresie gwarancji jakości – w wysokości **0,1%** wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 5 ust. 1 umowy za każdy rozpoczęty dzień zwłoki liczony od dnia upływu terminu na usunięcie Wad,
- 3). z tytułu odstąpienia od Umowy z przyczyn za które ponosi odpowiedzialność Wykonawca w wysokości **20%** wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 5 ust. 1 umowy,
- 4). za brak zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcom lub dalszym Podwykonawcom – 5.000,00 zł (pięć tysięcy złotych) za każde dokonanie przez Zamawiającego bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców,
- 5). za nieterminową zapłatę wynagrodzenia należnego Podwykonawcom lub dalszym Podwykonawcom 500,00 zł za każdy dzień zwłoki od dnia upływu terminu zapłaty do dnia zapłaty,
- 6). za nieprzedłożenie do zaakceptowania projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub projektu jej zmiany, w wysokości 5.000,00 zł (pięć tysięcy złotych) za każdy nieprzedłożony do zaakceptowania projekt Umowy lub jej zmiany,
- 7). za dopuszczenie do wykonywania robót budowlanych objętych przedmiotem Umowy innego podmiotu niż Wykonawca lub zaakceptowany przez Zamawiającego Podwykonawca skierowany do ich wykonania zgodnie z zasadami określonymi Umową - w wysokości 5% wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 5 ust. 1 umowy,
- 8). w przypadku naruszenia zobowiązania do ubezpieczenia się Wykonawcy, a także do okazania Zamawiającemu dokumentów potwierdzających zawarcie umowy ubezpieczenia i opłacenia składek Zamawiający jest uprawniony do nałożenia kary umownej w wysokości 5.000,00 zł (pięć tysięcy złotych) za każde naruszenie,
- 9). w przypadku naruszenia zobowiązania do usuwania odpadów zgodnie z umową, a także zobowiązania do przedkładania informacji o wytwarzanych na terenie budowy odpadach, Zamawiający jest uprawniony do nałożenia kary umownej w wysokości 5.000,00 zł (pięć tysięcy złotych) za każde naruszenie,
- 10). w przypadku, gdy czynności zastrzeżone dla Kierownika budowy/robót, będzie wykonywała inna osoba niż zaakceptowana przez Zamawiającego – w wysokości 1 % wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 5 ust. 1 umowy, za każdy przypadek,
2. Limit kar umownych, jakich Zamawiający może żądać od Wykonawcy z wszystkich tytułów przewidzianych w niniejszej Umowie, wynosi 50% wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 5 ust. 1 umowy.
3. Jeżeli kara umowna z któregośkolwiek tytułu nie pokrywa poniesionej szkody, to Zamawiający może dochodzić odszkodowania uzupełniającego na zasadach ogólnych określonych przepisami Kodeksu cywilnego.
4. Zamawiający zapłaci Wykonawcy kary umowne:
 - 1). z tytułu odstąpienia od Umowy z przyczyn za które odpowiada Zamawiający w wysokości 5% wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 5 ust. 1 umowy. Kara nie przysługuje, jeżeli odstąpienie od Umowy nastąpi z przyczyn, o których mowa w § 23 ust. 2,
 - 2). za nieprzystąpienie przez Zamawiającego do odbiorów robót zgłoszonych do odbioru przez Wykonawcę w terminach określonych Umową w wysokości 500,00 zł (pięćset złotych) za każdy rozpoczęty dzień zwłoki.
5. Limit kar umownych, jakich Wykonawca może żądać od Zamawiającego z wszystkich tytułów przewidzianych w niniejszej Umowie, wynosi **10%** wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 5 ust. 1 umowy.
6. Jeżeli kara umowna z któregośkolwiek tytułu wymienionego wcześniej nie pokrywa poniesionej szkody, to Wykonawca może dochodzić odszkodowania uzupełniającego, na zasadach ogólnych określonych przepisami Kodeksu cywilnego.
7. Kara umowna z tytułu zwłoki przysługuje za każdy rozpoczęty dzień zwłoki i jest wymagalna od dnia następnego po upływie terminu jej zapłaty.
8. Termin zapłaty kary umownej wynosi 7 dni od dnia doręczenia Stronie wezwania do jej zapłaty. W razie opóźnienia z zapłatą kary umownej Strona uprawniona do otrzymania kary umownej może żądać odsetek ustawowych za opóźnienie za każdy dzień opóźnienia.
9. Zapłata kary przez Wykonawcę lub potrącenie przez Zamawiającego kwoty kary z płatności należnej Wykonawcy nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku ukończenia robót lub jakichkolwiek innych obowiązków i zobowiązań wynikających z Umowy.

XXIV. Postanowienia końcowe:**§ 28**

1. Wykonawca może przetwarzać dane osobowe przekazane mu przez Zamawiającego w związku z zawartą umową i jej wykonaniem wyłącznie w zakresie oraz w celu zgodnym z Umową i celem jej prawidłowego wykonania.
2. Wykonawca może przetwarzać dane osobowe wyłącznie w celu należytego wykonania przedmiotu umowy.
3. Wykonawca może przetwarzać następujące dane osobowe: imię, nazwisko, nr PESEL, nr telefonu, lub inne niezbędne celem należytego wykonania umowy lub obowiązków ustawowych związanych z przedmiotem umowy. Na powyższych danych będą wykonywane następujące operacje: wyszukiwanie, wprowadzenie do zbioru danych, modyfikowanie w zbiorze danych, uzupełnianie, archiwizowanie, usuwanie danych.
4. Zmiana celu przetwarzania danych osobowych może zostać dokonana jedynie w drodze zmiany Umowy.
5. Wykonawca jest zobowiązany do przestrzegania przepisów ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (zwanej dalej UODO) oraz przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie, a także przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) tudzież innych przepisów (w tym wydanych w zastępstwie przywołanych aktów prawnych) prawa powszechnego mających zastosowanie do danych osobowych.
6. Wykonawca oświadcza, że przed rozpoczęciem przetwarzania danych podejmie niezbędne środki techniczne i organizacyjne mające na celu zabezpieczenie powierzonych danych osobowych oraz spełni wszystkie wymagania określone w przepisach dotyczących ochrony danych osobowych.
7. Zamawiający ma prawo do kontroli sposobu wykonywania niniejszej Umowy przez Wykonawcę odnośnie zobowiązań, o których mowa w niniejszym paragrafie. Warunkiem przeprowadzenia kontroli jest zawiadomienie Wykonawcy w terminie nie krótszym niż 14 dni przed planowanym terminem jej przeprowadzenia.
8. Dostęp do powierzonych danych osobowych mogą posiadać tylko osoby, którym Wykonawca nadał stosowne upoważnienia. Na żądanie Zamawiającego, Wykonawca niezwłocznie udostępni aktualną listę osób upoważnionych przez Wykonawcę do przetwarzania powierzonych danych.
9. Wykonawca oświadcza, że każda osoba (np. pracownik etatowy, osoba świadcząca czynności na podstawie umów cywilnoprawnych, inne osoby pracujące na rzecz Wykonawcy), która zostanie dopuszczona do przetwarzania powierzonych przez Zamawiającego danych osobowych zostanie zobowiązana do zachowania tych danych w tajemnicy. Tajemnica ta obejmuje również wszelkie informacje dotyczące sposobów zabezpieczenia powierzonych do przetwarzania danych osobowych.
10. Wykonawca odpowiada za szkody jakie powstały wobec Zamawiającego lub osób trzecich w wyniku przetwarzania danych osobowych niezgodnego z Umową lub z prawem.
11. Wykonawca po zakończeniu przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszej umowy zobowiązany jest do niezwłocznego usunięcia powierzonych mu danych z własnych zbiorów danych lub do zwrotu tych zbiorów Zamawiającemu. Na każde żądanie Zamawiającego, Wykonawca ma obowiązek przedstawić w terminie 14 dni pisemny protokół potwierdzający fakt usunięcia danych osobowych z własnych zbiorów danych lub fakt zniszczenia zbiorów zawierających dane osobowe przetwarzane na podstawie niniejszej umowy.

§ 29

1. Wszelkie oświadczenia, powiadomienia, dokumenty oraz rachunki dotyczące niniejszej umowy, Strony będą doręczać sobie wzajemnie pod adresy jak w komparycji.
2. Każda ze stron umowy zobowiązuje się do zawiadomienia drugiej strony o każdej zmianie swojego adresu. W przypadku zaniedbania tego obowiązku wszelką korespondencję doręczaną na dotychczasowy adres uważa się za skutecznie doręczoną.
3. Wykonawca nie może potrącać swojej wierzytelności o zapłatę wynagrodzenia z żadną wierzytelnością Zamawiającego.

4. Nieważność poszczególnych postanowień niniejszej Umowy nie narusza ważności pozostałych postanowień oraz Umowy jako całości. Strony Umowy zobowiązują się w takim przypadku do niezwłocznego sformułowania postanowienia ważnego prawnie, które będzie najbliższe ekonomicznemu celowi postanowienia uznanego za nieważne.
5. Strony oświadczają i zapewniają się wzajem, że posiadają prawo i kompetencję do zawarcia i wykonania umowy, nie istnieją żadne zobowiązania umowne ani inne zobowiązania, które uniemożliwiałyby stronom czy jakiegokolwiek ze stron wykonanie umowy.
6. Wszystkie załączniki do Umowy stanowią jej integralną część:
 - 1). Załącznik nr 1 – Ogłoszenie o przetargu z dnia2021 r. ,
 - 2). Załącznik nr 2 - Dokumentacja projektowa:
 - a). Projekt budowlany Rozbudowy budynku socjalno-bytowego na Szkółce Leśnej Piaski, dz. nr 790, obręb Nitki,
 - b). przedmiar robót (przedmiar ma walor pomocniczy i poglądowy względem projektu wskazanego w ppkt a). Przedmiar przedstawia jedynie roboty budowlane bez innych czynności z zakresu przedmiotu umowy. Wykonawca ma obowiązek wykonać wszystkie roboty budowlane oraz wykonać inne czynności niezbędne do zrealizowania przedmiotu umowy, a nie tylko te wskazane w przedmiarze robót.
 - c). specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych,
 - 3) Pozwolenie na budowę z dnia 27 października 2020 r. wraz z załącznikami,
 - 4) Oferta wykonawcy z dnia 2021 r. wraz z kosztorysem ofertowym,
3. Wszelkie sprawy sporne w pierwszej kolejności będą załatwiane polubownie. W przypadku braku polubownego rozwiązania, sprawa będzie poddana jurysdykcji sądów polskich i rozstrzygnięciu sądu powszechnego właściwego miejscowo ze względu na siedzibę Zamawiającego.
4. W sprawach nieuregulowanych w Umowie mają odpowiednio zastosowanie przepisy prawa polskiego w tym Kodeksu Cywilnego.
5. Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Strony niniejszym oświadczają, że przeczytały niniejszą Umowę w całości, oraz że zawierają ją z pełną świadomością wszelkich jej konsekwencji prawno-finansowych. Strony są w szczególności świadome ryzyka gospodarczego, jakim obarczone jest prowadzenie własnej działalności gospodarczej lub zawodowej. Strony są świadome, że druga ze stron nie ponosi odpowiedzialności za jej zobowiązania wobec osób trzecich, które nie zostały wskazane w umowie.

ZAMAWIAJĄCY

WYKONAWCA